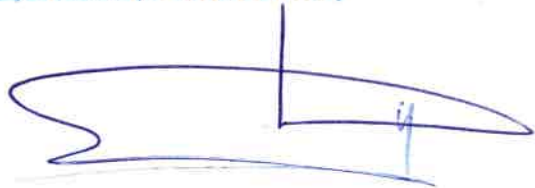

Pla d'Acció per a la Inclusió Social 2018 – 2022

Ajuntament de Manresa

 Ajuntament de Manresa
Informet per la Comissió Informativa
de/d' DRETS I SEVAELS A LES PERSONES
el: 20 FEB. 2019

El/La secretari/ària de la Comissió,

Diputació
Barcelona

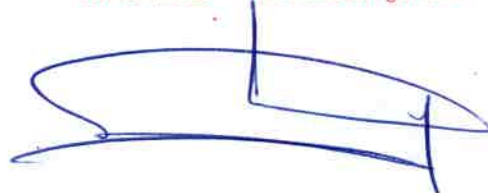
#DibaOberta

Desembre 2018

 AJUNTAMENT DE MANRESA
APROVAT PEL PLE DE LA
CORPORACIÓ AMB LA
MAJORIA LEGAL ESTABLERTA

el 28 FEB. 2019

Ho certifico. El secretari general.

Estudi elaborat per encàrrec i amb la col·laboració de l'Ajuntament de Manresa

Direcció tècnica

Núria Font Piqué

Diputació de Barcelona

Àrea d'Atenció a les Persones

Gerència de Serveis de Benestar Social

Servei d'Acció Social

Consultoria tècnica

COMA. Consultoria estratègica d'innovació pública i social

Coordinació tècnica municipal

Montserrat Mestres Angla

Josefina Ramírez Ruiz

Arantxa Pons Echalecu

Servei d'Acció i Cohesió Social

Regidoria de Cohesió Social

Diputació de Barcelona
Juliol de 2018

Índex

Introducció	4
Marc conceptual	5
Marc normatiu i legislatiu	7
Procés metodològic d'elaboració del Pla d'acció per a la Inclusió	14
Pla d'acció per a la Inclusió 2018-2022	20
Visió de la ciutat, missió i valors d'innovació per a les polítiques d'inclusió	20
Eixos estratègics, objectius i accions	22
Desplegament dels eixos estratègics	32
Cronograma	64
Desplegament, seguiment i avaluació del Pla	66

Introducció

Des de la Gerència de Serveis de Benestar Social de l'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona es dona suport als ajuntaments per a l'elaboració de plans locals d'inclusió social, els quals tenen per objecte concretar i articular la política d'inclusió social i la lluita contra la pobresa, i el desenvolupament del treball en xarxa entre el conjunt d'actors que intervenen al territori.

L'Ajuntament de Manresa va fer una demanda d'assessorament i suport tècnic per a l'elaboració del pla d'acció i la implementació del Pla Local d'Inclusió Social (PLINS) i, en aquest sentit, el present document hi correspon.

En el marc de la creació d'un municipi inclusiu, i des d'una perspectiva estratègica global de ciutat, el PLIS de Manresa constitueix, més enllà d'un instrument de caràcter operatiu, flexible i dinàmic a partir del qual promoure la política d'inclusió social, el marc substantiu que promou el govern local per tal de construir una plataforma compartida entre tots els actors del municipi on establir els compromisos per a la inclusió i la cohesió social en el territori.

És per això que, en la construcció d'un municipi inclusiu, el PLIS de Manresa és fruit de la reflexió i el treball conjunt de les diverses taules i espais de participació on la ciutadania, els recursos tècnics que operen al municipi i l'administració local han pogut compartir diferents visions de la realitat social de la ciutat a partir de les quals bastir un consens a l'entorn del marc referencial comú i compartit des d'on s'abordaran les actuacions per promoure la inclusió i la cohesió social a la ciutat.

El Pla d'acció per a la Inclusió 2018-2022 es configura a partir d'una estructura que s'articula sota la definició d'una missió i una visió de ciutat diversa, inclusiva i solidària, i alhora, s'emmarca en uns valors d'innovació per a les polítiques d'inclusió, en tant que principis que n'orienten el contingut.

Amb tot, aquest Pla s'estructura a partir de 5 eixos estratègics –econòmic, laboral i formatiu; sociosanitari; residencial; relacional i participatiu; coneixement, transparència i treball en xarxa–, amb els seus respectius 23 objectius específics, els quals determinen les 60 accions que es preveuen desenvolupar durant el període de vigència del Pla.

El present document, que dona resposta a la demanda de l'Ajuntament de Manresa, presenta aquest Pla i, prèviament, conceptualitza el fenomen complex de l'exclusió social, referencia els marcs normatius i legislatius sota els quals s'emmarca, i detalla el procés metodològic emprat i que ha permès de disposar d'aquest Pla d'acció per a la Inclusió de la ciutat.

Marc conceptual

El concepte d'exclusió social

La definició d'exclusió social se situa en el marc de l'estudi de les desigualtats socials i incorpora les transformacions econòmiques, socials, polítiques i culturals que afecten la nostra societat, generant nous riscos i trajectòries de vulnerabilitat en les persones.

El concepte d'exclusió social fa referència a la naturalesa canviant i multidimensional dels problemes socials que sovint han estat descrits i delimitats a partir del terme pobresa. Com la pobresa, l'exclusió social descriu situacions de carència material, però va més enllà i incorpora moltes altres formes de desavantatge social que s'expliquen per transformacions estructurals i situacions de desigualtat; com ara la discriminació, el trencament familiar, els problemes de salut, les carències educatives o la pèrdua del lloc de treball, que dificulten o impedeixen a les persones participar en activitats clau de la societat.

L'exclusió social és, per tant, un concepte integral que mostra la complexitat d'un fenomen social que s'expressa en un o més àmbits vitals de les persones, desencadenant situacions d'una gran varietat i intensitat.

Tenint en compte que el fenomen de l'exclusió social és complex, ens hi podem aproximar des de tres formes complementàries: l'exclusió com a situació, com a risc i com a procés.

L'exclusió social com a situació. L'exclusió és un concepte que ens pot servir per definir la situació en què es troba una persona o un grup de persones. Des d'aquesta perspectiva la definim com un **estat de necessitat intensa** provocat per múltiples factors (materials, educatius, laborals, sanitaris, entre d'altres). El caràcter multifactorial de les situacions d'exclusió social en dificulta les respostes en forma de polítiques públiques atès que es dota les persones excloses de dos trets que estan lluny de les lògiques tradicionals de la intervenció social: invisibilitat i transversalitat. L'acumulació de factors situa les persones en situació d'exclusió social en una marginalitat extrema i sense possibilitats de ser percebuts amb claredat per les administracions.

L'exclusió social com a risc. L'exclusió social no és només una intensificació i una acumulació de dèficits personals, sinó que també expressa la debilitat dels recursos individuals i col·lectius per fer-hi front. Per tant, l'exclusió social no és només una situació sinó que també es refereix a un **context de soledat de l'individu** que fa créixer el propi risc de trobar-se en una situació d'exclusió social. La persona exclosa no és només la persona amb menys recursos econòmics o més pobra, sinó que és aquella que sovint viu aquesta situació en soledat, sense relacions socials ni vincles on trobar suport, sense xarxes socials, amb un capital social molt dèbil, amb estructures familiars cada vegada més fràgils i sense

valors comunitaris sòlids.

L'exclusió social com a procés. L'exclusió social és la conseqüència de processos socials i econòmics generals que afecten els individus en determinats moments de la seva trajectòria vital. L'exclusió social és un procés que afecta una part significativa de la població que pateix una combinació de **desavantatges socials, més o menys greus, en un moment del seu curs vital**, com pot ser la manca de treball o la necessitat sobrevinguda de fer-se càrrec d'un familiar dependent, entre d'altres, el que la situa en una posició de major vulnerabilitat i risc i la pot abocar a processos d'exclusió social més severos.

Per tal de poder conceptualitzar un fenomen complex com el de l'exclusió social, cal desfer-lo en dimensions més petites que siguin aprehensibles, permetin dur a terme un mesurament i copsar aquest fenomen en totes les seves cares. És en aquest sentit que l'exclusió social ha estat conceptualitzada a partir dels diversos àmbits de la vida de les persones on es poden generar situacions de desavantatge i trencaments en les trajectòries de vida de les persones: econòmic, laboral, formatiu, social i sanitari, residencial, relacional, i de ciutadania i participació. En cadascun d'aquests àmbits, es generen factors d'exclusió, que són aquells fets que poden generar l'inici de trajectòries de vida marcades per l'exclusió o, també, que es poden acumular en unes trajectòries ja vulnerables, fent encara més precària la situació vital d'algunes persones. Així mateix, s'hi poden observar els eixos transversals de desigualtat que actuen de forma transversal en totes les dinàmiques d'exclusió social: el gènere, l'edat i la procedència de les persones. Aquests eixos de desigualtat no constitueixen per si sols factors d'exclusió, sinó que situen les persones en posicions de major o menor fragilitat.

Marc normatiu i legislatiu

En els darrers anys del segle XX i principis del segle XXI, les societats occidentals han experimentat tot un seguit de transformacions que han incidit directament en la seva població i que han provocat l'emergència de noves lògiques de marginació i desigualtat. Davant d'aquest context, els plans d'inclusió social van suposar un acord de tots els països a nivell europeu i una nova manera de lluita contra la pobresa. I, com a tals, formen part d'una estratègia única amb uns marcs de referència.

Marc europeu

Davant de les situacions actuals de vulnerabilitat creixent a les societats occidentals i la no superació de les antigues desigualtats, la Unió Europea disposa mesures i accions per donar-hi resposta.

El marc legislatiu de referència en l'àmbit internacional situaria en primer lloc la Declaració Universal dels Drets Humans, aprovada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 10 de desembre de 1948. En destaquen els articles 23 i 25, que parlen del dret a tenir feina i a un nivell de vida adequat respectivament.

La Unió Europea, l'any 1997, va introduir polítiques per lluitar contra l'exclusió social entre els àmbits d'actuació recollits a les disposicions de la política social (Tractat d'Amsterdam). Però l'impuls es fa palès pel març de l'any 2000, quan el Consell Europeu de Lisboa posa les bases per a la lluita contra l'exclusió social, amb un doble objectiu: l'enfortiment de l'economia de la Unió i l'articulació de mesures contra l'exclusió social i el foment de la cohesió i la inclusió socials. Pel desembre del mateix any, el Consell Europeu de Niça impulsa la generació de plans nacionals per a la inclusió social i adapta el seu Mètode obert de coordinació a les polítiques de protecció i inclusió social. El mètode és un procés voluntari que es basa en l'establiment d'objectius comuns i l'avaluació dels avenços cap a la seva consecució, per mitjà d'indicadors comuns. Aquest procés també hauria de garantir una cooperació més estreta amb les parts interessades, incloent-hi les autonomies, els interlocutors socials i la societat civil.

A la Cimera de Lisboa de l'any 2000 la Unió Europea va proposar una nova estratègia en matèria de política social en què els països es van comprometre a lluitar contra l'exclusió social fomentant la cohesió i la inclusió social.

L'any 2003, la Comissió Europea destaca el paper fonamental dels ens locals en el desenvolupament de polítiques d'inclusió, reconeixement que troba el seu impuls definitiu el

març del 2006 amb la identificació de l'àmbit local com l'escenari adient per a l'articulació dels actors locals per a la inclusió. L'any 2006, el Consell Europeu de Brussel·les es proposa estendre els plans d'inclusió social als governs regionals i locals, destacant que l'àmbit local és un escenari privilegiat per a l'articulació de xarxes d'agents socials per a la inclusió. Així, seguint els acords del Consell Europeu i els objectius del Mètode obert de coordinació social, diferents estats membres inicien el disseny dels seus propis plans nacionals d'inclusió social.

També la Comissió Europea (2010), davant l'increment de la pobresa i l'exclusió social provocades per l'actual crisi econòmica, va presentar l'Estratègia Europea 2020, en què es fixen com objectius l'increment de l'ocupació i reduir l'abandonament escolar prematur i la població exposada a risc de pobresa. En aquest sentit, l'Estratègia Europea 2020 té com a finalitat establir les condicions propícies per a un tipus de creixement més intel·ligent, sostenible i integrador a la Unió Europea, orientat a reforçar l'ocupació, la cohesió social i territorial. Estableix cinc objectius clau a assolir en els àmbits de l'ocupació, l'educació, la integració social i la reducció de la pobresa. En el seu marc, neix l'any 2010 la Plataforma europea contra la pobresa i l'exclusió social, la qual se centra en l'assoliment de l'objectiu relacionat amb la reducció de la pobresa. En consonància amb aquesta estratègia, el Paquet d'inversió social adoptat per la Comissió Europea a principis de l'any 2013 és un marc polític integrat per garantir que els sistemes de protecció social responguin a les necessitats de les persones en els moments crítics al llarg de la vida, l'aplicació d'unes polítiques socials simplificades i millor orientades, oferir sistemes de protecció social adequats i sostenibles, i millorar les estratègies d'inclusió activa en els estats membres.

L'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible és una resolució aprovada per l'Assemblea General de l'ONU l'any 2015 que té, entre els seus objectius, un pla d'acció a favor de les persones, el planeta i la prosperitat. Es pretén enfortir la pau universal dins d'un concepte més ampli de llibertat. Reconeixen que l'eradicació de la pobresa en totes les seves formes i dimensions, inclosa la pobresa extrema, és el major desafiament al qual s'enfronta el món actual i constitueix un requisit indispensable per al desenvolupament sostenible.

Marc estatal

En l'àmbit estatal, la Constitució espanyola, i en concret el tercer capítol, fa referència als principis rectors de la política social i econòmica, entre els quals estableix que els poders públics asseguraran la protecció social, econòmica i jurídica de la família; promouran les condicions favorables per al progrés social i econòmic; vetllaran pel dret a la protecció de la

salut, i reconeixeran el dret de tots els ciutadans nacionals a gaudir d'un habitatge digne i d'equitat.

Per donar suport als processos d'inclusió dels més desafavorits, l'Estat espanyol, a través de la cooperació amb les comunitats autònomes, desenvolupa un conjunt de programes socials, entre els quals destaquen els "Planes Nacionales de Acción para la Inclusión Social en el Reino de España" (PNAIN), i es van elaborant, aprovant i implementant plans estatals. El primer es remunta al 2001, arran de la Cimera de Lisboa, a partir del qual l'estratègia es desplega també a l'àmbit autonòmic. Actualment s'han elaborat i implementat cinc plans, l'últim és del 2013-2016. Els objectius en què han fet més incidència són la reducció de la pobresa i l'exclusió social, la rebaixa de l'atur juvenil, la disminució de l'abandonament escolar i el reforçament de les polítiques actives en relació amb el mercat de treball.

L'any 2013, el Govern Espanyol aprova el V Pla, corresponent als anys 2013-2016, on recull les directives de l'Estratègia Europea 2020 i les recomanacions del Consell de la Unió Europea. Per a l'Estat espanyol en concret, la directiva que fa referència als compromisos de reduir el nombre de persones amb risc de pobresa o exclusió social, reforçant les polítiques actives dirigides al mercat de treball.

El Reial decret llei 5/2002, de 24 de maig, de mesures urgents per a la reforma del sistema de protecció per desocupació i millora de l'ocupació, desenvolupa el programa de la "Renta activa de inserción".

La Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència del Congrés dels Diputats sorgeix de la necessitat de garantir als ciutadans i a les comunitats autònomes un marc estable de recursos i serveis. Aquesta llei garanteix uns drets bàsics a les persones en situació de dependència i desenvolupa un sistema d'atenció integral.

Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació del règim de les empreses d'inserció, estableix que els serveis socials són competents per certificar la situació d'exclusió social i són qui definiran els itineraris sociolaborals per garantir una millor integració.

L'11 d'octubre del 2015 va entrar en vigor la Llei 43/2015, de 9 d'octubre, del Tercer Sector d'Acció Social. És objecte d'aquesta llei regular les entitats del Tercer Sector, reforçar-ne la capacitat com a interlocutores davant l'Administració General de l'Estat en relació amb les polítiques públiques socials i definir les mesures de foment que el poder públic podrà adoptar en benefici seu.

El Pla d'acció de l'estratègia espanyola sobre la discapacitat 2014-2020. Aquest pla està orientat a l'eliminació de les causes de discriminació sobre la base de la igualtat de drets que ha de ser referent de qualsevol mesura que pretengui actuar sobre les condicions d'exclusió que sovint es troben les persones amb discapacitat.

La Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil. Modificada per Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència. És un marc regulador que garanteix als menors una protecció uniforme en tot el territori de l'Estat i que amb la modificació reforça la idea que l'interès jurídic del menor és prioritari.

Marc català

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, actualment vigent, assenyala en el seu article 22 que els poders públics han de promoure polítiques públiques que fomentin la cohesió social, així com polítiques preventives i comunitàries, amb la finalitat de garantir els drets i deures recollits en el mateix document. Alhora l'Administració de la Generalitat actua d'acord amb els principis de coordinació i transversalitat, amb la finalitat de garantir la integració de les polítiques públiques, atorgants als ajuntaments competència en la regulació i la prestació dels serveis d'atenció a les persones i serveis socials.

L'any 2006, el Govern de la Generalitat, a partir de les directrius del Consell Europeu de Brussel·les, va aprovar el Pla per a la inclusió i la cohesió social a Catalunya 2006-2009, en què reconeix els ens locals com operadors clau pel desenvolupament dels principis rectors de l'acció per a la inclusió social al territori. I concreta com a un objectiu operatiu incrementar, incentivar i generar recursos per a l'elaboració d'un pla d'inclusió social en l'àmbit local. L'any 2010 s'aprova el Pla d'Acció per la Inclusió i Cohesió Social de Catalunya 2010-2013, on s'estableixen les prioritats de la nova agenda de polítiques públiques i d'actuacions, i que contempla les següents prioritats: a) promoure actuacions estratègiques i integrals que prioritzin la debilitació dels factors estructurals que generen l'exclusió, b) impulsar actuacions preventives i d'inclusió social des d'una òptica comunitària i territorial per reforçar les xarxes familiars, socials i comunitàries, c) facilitar la creació de treball en xarxa, integrat, transversal i proper al territorial entre tots els agents públics i privats i del tercer sector, d) dissenyar processos i instruments participatius per garantir una forta implicació ciutadana en la configuració de les actuacions inclusives, e) promoure pràctiques innovadores en l'abordatge de la inclusió social i, en concret, incorporar el coneixement sobre les ruptures que es poden produir en la trajectòria de vida de les persones en qualsevol edat com a nou marc de reflexió i treball per a la inclusió. A

posteriori, i en el nou context de crisi i de precarietat laboral, es va aprovar un nou document l'any 2011: El Pacte per la Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social, amb propostes d'intervencions prioritàries en els àmbits de l'ocupació, l'habitatge, i recursos adreçats a les persones i estratègies territorials.

L'any 2014, el Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya presenta el Document Marc del programa per al desenvolupament dels plans d'inclusió social, en què estableix com objectiu principal aconseguir més cohesió social mitjançant el treball en xarxa amb tot el conjunt d'actors que operen al territori i un abordament integral i transversal. El document estableix uns objectius estratègics i generals i unes línies d'actuació, i defineix les funcions de les Oficines Tècniques Locals (OLT).

Marc local

Des de la secció de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa es va apostar, al 2007, pel desenvolupament del Pla Local per la Inclusió Social a la ciutat de Manresa, realitzant la sol·licitud de cooperació tècnica i financera a l'ICASS (Departament d'Acció Social i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya).

El Programa d'Inclusió Social va néixer a Serveis Socials i amb els seus anys d'història ha passat per diferents dependències. Tot i això, el Programa sempre ha tingut una gran vinculació amb la secció de Serveis socials, depengués o no en l'organigrama municipal. El programa naixia amb l'objectiu d'unificar les accions que tenen com objectiu evitar que persones no puguin accedir als mecanismes de desenvolupament personal i d'inserció sociocomunitària i als sistemes preestablerts de protecció. A més d'unificar-les vol identificar quines mancances persisteixen i dissenyar noves accions per eradicar l'exclusió social i prevenir-la.

La transversalitat del programa era doble. En primer lloc perquè el terme inclusió social no es refereix a un sol col·lectiu, sinó que treballa amb tots ells, i en segon lloc, perquè els factors que afecten a aquests col·lectius són múltiples: econòmics, laborals, de salut, etcètera.

El naixement de les polítiques d'inclusió a Manresa és fruit dels canvis en els espais economicoproductius, sociodemogràfic i cultural. Aquests canvis obliguen a replantejar els criteris d'intervenció, a innovar i, conseqüentment, a fer que aquest programa necessiti incidir en les àrees abans esmentades per tal de desenvolupar la seva acció. Així doncs

l'estratègia d'intervenció passava per cercar complicitats a nivell polític i tècnic en les altres àrees, les altres administracions, els agents privats i el teixit associatiu.

És important esmentar el caràcter experimental amb el que la creació dels Plans Locals d'Inclusió Social (PLINCS) a Catalunya neixen. En aquell moment, el Departament d'Acció Social i Ciutadania no va voler assenyalar als municipis unes directrius a seguir per la correcta implementació de PLINCS, sinó que la proposta va ser d'elaborar "de baix a dalt" els mecanismes de planificació i actuació al territori. Per tant, els PLINCS van esdevenir uns instruments lliures, flexibles i adaptables a les necessitats de cada moment i territori.

El procés metodològic que el propi Programa d'Inclusió Social va anar generant s'ha anat mantenint, en grans blocs, al llarg dels anys fins l'actualitat. El Programa d'Inclusió Social per tal de concretar el desenvolupament dels principis generals i les línies de treball que han marcat els diferents Plans que s'han aprovat durant aquests anys, el programa s'ha dotat de tres espais interrelacionats, però diferenciats:

- L'espai tècnic d'informació
- L'espai de la Xarxa per l' Inclusió Social
- L'espai de planificació interna de l'Ajuntament de Manresa

Cada espai té una estructura pròpia i autònoma i es dota d'una organització, procediments i productes específics. Les accions i productes que aquests tres espais realitzen queden emmarcats amb el que anomenem el Pla d'Inclusió Social de Manresa.

L'espai tècnic d'informació

Aquest espai tècnic, de dependència orgànica directa de la secció de serveis socials de l'Ajuntament, té com a finalitat:

1. Aglutinar els documents de referència i facilita la planificació de l'acció
2. Impulsar mecanismes per l'intercanvi d'informació, facilita la generació de coneixement i dóna suport a la coordinació entre entitats.
3. Coordinar tècnicament la política inclusiva dins l'Ajuntament, generant espai de reflexió i debat.

Els seus productes principals que ha tret al llarg d'aquest temps són:

- Mapa de recursos per la inclusió social
- La recollida sistemàtica d'indicadors que derivin en un Observatori social viu

- L'elaboració de l'Informe social
- Organització de Jornades d'Inclusió Social

L'espai de la *Xarxa d'Inclusió Social* està format per les entitats i persones que tenen voluntat inclusiva i s'han adherit al "Compromís per la Inclusió i Cohesió Social" i assumeixen, la coresponsabilitat social en vers un objectiu comú i compartit. El seu objectiu és analitzar, identificar, coordinar i impulsar polítiques inclusives en tots els àmbits de la ciutat, de forma corporativa. Aquest espai està constituït per un total de 55 agents i funciona a través de dos mecanismes :

- L'Assemblea General
- Els Grups de Treball

L'Assemblea és el màxim òrgan de decisió de la Xarxa. Inclou tots els agents que en formen part (mitjançant les persones que n'assumeixin o se'ls delegui la responsabilitat). Prioritza les accions i en fa un seguiment trimestral. Es reuneix 3 o 4 vegades a l'any.

Els *Grups de Treball de la Xarxa d'inclusió Social* són espais operatius de planificació. S'hi troben representats els agents que tinguin relació amb el tema tractat i que així ho hagi establert la Xarxa en Assemblea. També poden estar-hi representats d'altres agents que no formen part de la Xarxa però que tenen competència sobre el tema o hi estan intervenint de forma directa. Cada agent prendrà compromisos d'actuació de forma lliure però amb responsabilitat respecte als acords del Grup de treball. Des d'aquest espai s'han engegat projectes d'inclusió i comunitaris potenciant la col·laboració entre entitats. Alguns d'aquests projectes ha estat: Voluntariat per l'aprenentatge, Projecte de prevenció de l'aïllament, Setmana dels Drets dels Infants, entre d'altres.

Finalment, l'espai de *planificació interna de l'Ajuntament de Manresa* és un espai que genera les actuacions dels Plans d'Inclusió Social i està relacionat directament amb els dos anteriors esmentats.

Des de la creació de l'Oficina Tècnica d'Inclusió Social al 2007 l'Ajuntament de Manresa ha aprovat dos plans d'Inclusió:

- Pla d'Inclusió Social 2008
- Pla d'Inclusió Social 2014

Procés metodològic d'elaboració del Pla d'Acció per a la Inclusió Social

La metodologia emprada, implementada entre els mesos de gener i juny de 2018, ha permès de disposar d'un Pla d'acció que defineix una visió, una missió, uns valors per a les polítiques d'inclusió, que orienten diversos eixos estratègics, i a partir dels quals es desplega el conjunt d'objectius i actuacions específiques del Pla local d'inclusió social de Manresa (i que, a partir d'ara, l'anomenarem PLINS).

Més concretament, la metodologia ha possibilitat la dinamització de diversos espais participatius i de debat compartit que permeten garantir el desplegament basat en el treball en xarxa i col·laboratiu, a partir de la implicació i sensibilització de la xarxa d'actors –interns i externs– del territori.

Estructura orgànica

Amb l'objectiu de garantir un desplegament transversal i en xarxa de les estratègies, objectius i actuacions previstes en aquesta segona fase, es va conduir el projecte a partir d'una estructura orgànica que liderés, des d'un punt de vista polític i tècnic, tot el procés amb garanties d'èxit. En aquest sentit, es varen plantejar les estructures organitzatives clau següents:

- **Grup Motor:** s'ha d'entendre, en un primer moment, com un equip de treball format pels interlocutors tècnics municipals i la referent política responsable del projecte, així com dels referents tècnics de la consultora COMA i del suport de la direcció tècnica de la Diputació de Barcelona. Aquest òrgan pretén evitar l'elaboració d'un procés "des de fora", i de comptar amb els referents institucionals (polítics i tècnics) encarregats de liderar el projecte amb l'objectiu de facilitar les tasques que cal dinamitzar durant el procés, generar un *feedback* constant i permanent sobre l'evolució del projecte i el seu desenvolupament. Així mateix, en un segon moment i el Pla d'actuació ja ha estat elaborat, aquest òrgan està format per l'Oficina Tècnica d'Inclusió Social, la cap de secció de serveis socials i la responsable política, i serà l'encarregat de promoure el desplegament transversal i en xarxa de les estratègies, objectius i actuacions, i de vetllar per l'acompliment de l'estructura organitzativa del Pla.
- **Comitè directiu:** és l'òrgan encarregat de garantir totes les fases per les quals transita el PLINS (elaboració, implementació, seguiment, avaluació i estratègia de comunicació del pla), té la funció de lideratge i d'impuls, i està compost per caps de servei de l'Ajuntament.

- **Comitè executiu:** té la funció de liderar l'elaboració i l'execució del PLINS en totes les fases, de dinamització, coordinació i promoció del treball transversal interdepartamental, així com de seguiment i validació del projecte. Està integrat pel responsable tècnic del PLINS, el/la cap tècnic/a de l'àrea municipal on s'ubica el Pla, i els responsables tècnics de les àrees municipals amb actuacions inclusives.

A més d'aquestes estructures organitzatives, s'han integrat en aquest procés l'**Oficina tècnica del Pla** així com els diversos **espais participatius**, compostos entre d'altres, pels diferents agents de la ciutat que conformen la **Xarxa d'Inclusió Social** de Manresa.

Fases del procés d'elaboració del Pla d'acció del PLINS

El procés per elaborar el Pla d'acció del PLINS s'ha distribuït en 3 fases:

Fase preparatòria

L'objectiu d'aquesta fase, a més de permetre la definició exhaustiva de les característiques del procés i de generar coherència estratègica en l'elaboració del Pla, va permetre de constituir l'estructura orgànica del projecte, així com de realitzar els treballs analítics de síntesi, unificació i actualització a partir de la informació de diagnòsi generada pel municipi fins aleshores –Informe Social de Manresa 2014 i Pla d'Inclusió Social 2014-2016–, amb l'objectiu de donar fonament de partida per a la fase deliberativa de propostes.

Així mateix, va possibilitar la realització d'una sessió de treball qualitatiu amb el Comitè Directiu, format per caps de servei de l'Ajuntament, per tal de disposar, a partir de la informació diagnòstica sintètica de partida, d'un DAFO que actualitzés i n'acompanyés, a parer dels/de les participants, els continguts. Finalment, aquesta informació va ser traslladada en una sessió de treball amb el Comitè executiu, qui va complimentar-ne el treball previ

Amb tot, aquesta fase va permetre dissenyar un procés que tingués en consideració les diferents dimensions en què es concreta l'elaboració del Pla i, alhora, va permetre assentar

una diagnosi més actualitzada del municipi, emmarcar el projecte, i fer més extensiu el coneixement dels propòsits que es perseguien en l'elaboració del Pla d'acció conseqüent.

Fase participativa

Aquesta fase fou fonamental en el procés d'elaboració i va permetre d'articular el treball transversal i en xarxa, i emprar els resultats obtinguts com a elements de referència necessaris per a la redacció del Pla d'acció del PLINS.

Amb tot, doncs, es va definir el corpus estratègic del Pla –visió, missió, valors i eixos estratègics–, així com els objectius específics del Pla, a partir de la participació activa de l'Oficina Tècnica i del Comitè executiu del PLINS. Un cop definits, es van dinamitzar i analitzar 3 sessions participatives sectorials de propostes amb responsables tècnics i tècniques municipals i agents socials del territori (Xarxa d'Inclusió Social), les quals van permetre la definició compartida, consensuada i prioritzada d'actuacions que omplissin de contingut del Pla.

Les sessions deliberatives, amb una durada de 2h 30min, es van organitzar per blocs temàtics. Totes elles es van desenvolupar de manera molt positiva i segons el previst: a partir de dos blocs, un cop exposada la metodologia (15 minuts): el primer bloc va permetre de treballar per grups temàtics els diversos àmbits d'exclusió, a partir de la discussió consensuada de propostes d'actuació; el segon bloc, de caràcter plenari, cadascun dels grups –i a través d'un/a portaveu designat/da prèviament– va retornar a la resta de participants els resultats del treball realitzat, amb un torn de paraula obert per tal de cercar consensos i dissensos, així com d'incorporar elements addicionals per al debat. Així mateix, les sessions deliberatives van comptar amb el suport documental de partida per a cadascun dels àmbits, sistematitzat sintèticament, així com diversos materials que l'hi van acompanyar.

En aquest sentit, la primera sessió (22/02/2018), amb 29 participants, va abordar els àmbits econòmic, laboral i formatiu (primer bloc temàtic):

Detall de participació:

Ajuntament de Manresa:

- Serveis socials
- Programa de la Dona
- Programa de Joventut
- Barris i Acció Comunitària

- Programa de Cooperació
- Programa d'Acollida
- Universitats
- CIO. Centre d'Iniciatives per l'Ocupació.
- Cultura
- Comerç
- Promoció de la Ciutat
- Projecte Enllaç
- Programa d'Inclusió Social
- Programa de Gent gran
- Economia Social i Solidària

Unió General de Treballadors (UGT)

Fundació Apip-Acam

Creu Roja.

Càritas

Encís

Comissions Obreres (CC.OO).

Universitat Politècnica de Catalunya

Pla Comunitari Escodines

Pla Comunitari la Font dels Capellans

Pla Comunitari El Xup

Pla Comunitari La Balconada

Universitat Oberta de Catalunya

Fundació Althaia

AMPANS

Fundació Tomàs Canet

PDC de la Federació d'Associacions de Veïns de Manresa

FUB

La segona sessió (01/03/2018), amb 32 participants, va abordar els àmbits social i salut, i residencial (segon bloc temàtic) així com el relacional, i de ciutadania i participació (tercer bloc temàtic):

Detall de participació:

Ajuntament de Manresa:

- Serveis socials
- Sanitat
- Programa de la Dona
- Programa de Joventut

- Barris i Acció Comunitària
- Programa de Cooperació
- Programa d'Acollida
- Programa de Participació
- Cultura
- Sostenibilitat
- Projecte Enllaç
- Programa d'Inclusió Social
- Programa de Gent Gran

CatSalut

Fundació Apip-Acam

Creu Roja.

Càritas

Forum

Fundació Sociosanitària del Bages.

Pla Comunitari Escodines

Pla Comunitari la Balconada

Pla Comunitari El Xup

Pla Comunitari la Font dels Capellans

Universitat Oberta de Catalunya

Fundació Althaia

AMPANS

Fundació Tomàs Canet

PDC de la Federació d'Associacions de Veïns de Manresa

La tercera sessió (28/03/18), amb 18 participants, es va centrar en una trobada amb entitats de la Xarxa d'Inclusió Social i va pretendre retornar tot allò treballat en les anteriors sessions deliberatives i seguir treballant en els diversos blocs temàtics, amb el mateix plantejament metodològic, per tal de nodrir-ne els resultats i validar-los conjuntament.

Detall de participació:

Ajuntament de Manresa

Coordinadora de Jubilats i Pensionistes de Manresa

CRTEA.

Salut Mental Catalunya

Gam Liliium

Caritas

Creu Roja

Federació d'Associacions de Veïns de Manresa

Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya
Fundació Rosa Oriol
Activament Catalunya Central
Associació de Veïns Vic-Remei
Associació de Veïns d'Escodines
Fundació Apip-Acam

Fase de tancament del procés participatiu i redacció del Pla d'acció

Finalment, l'objectiu d'aquesta darrera fase fou, atenent al conjunt de resultats obtinguts a les fases anteriors, la redacció del Pla d'acció per a la Inclusió Social 2018-2022, el contingut del qual respon al present document.

Aquesta fase es va desenvolupar durant els mesos d'abril i juny d'enguany, a partir de diverses sessions de treball tecnicopolític, així com de reunions específiques de la referent tècnica de l'Oficina tècnica del Pla amb tècnics i tècniques de les diverses àrees del consistori per tal de concretar al màxim les accions que s'inclouen al Pla d'acció.

Pla d'acció per a la Inclusió Social 2018-2022

Visió de la ciutat

La visió concreta què vol ser el municipi en el marc de la inclusió social a llarg termini i, alhora, inspira quines seran les polítiques i els objectius traçats que ajudin a Manresa a assolir la seva missió.

Fer de Manresa una ciutat diversa, inclusiva i solidària, on totes les persones de totes les edats i condicions puguin accedir als mecanismes de desenvolupament humà i inserció en xarxes socials que els permetin portar a terme els seus projectes de vida en condicions de màxima llibertat i igualtat, tot afeblint les relacions de dominació i dependència, en un marc generador d'autonomia, fraternitat i reconeixement de totes les diferències.

Missió

La missió sintetitza el propòsit del PLINS de forma breu i comprensible, i dona a conèixer què vol aconseguir el Pla i quins problemes socials vol contribuir a resoldre. Es concreta a partir de la diagnosi (*on som*) i del model de municipi inclusiu que s'ha consensuat amb el conjunt d'actors del municipi (*cap a on volem anar*).

Orientar el conjunt d'actuacions i polítiques de forma inclusiva per tal d'assolir una ciutat que garanteixi la qualitat de la ciutadania, la cohesió social i la igualtat d'oportunitats en tots els àmbits de la vida social i col·lectiva, a partir d'una perspectiva transversal i del treball en xarxa de les administracions i els agents socials del territori.

Valors d'innovació per a les polítiques d'inclusió

S'entenen com a valors aquells criteris que inclouen tots els objectius dels eixos estratègics, de manera que per descriure i desplegar els objectius de línia en projectes i accions, cal que incorporin uns determinats criteris d'actuació transversals.

VALORS PER A LES POLÍTIQUES D'INCLUSIÓ

Universalitat

Igualtat en la diversitat

Solidaritat, equitat i justícia social

Integralitat, multidimensionalitat i proactivitat

Transversalitat i coordinació interinstitucional

Participació, consens i coresponsabilitat

Apoderament de les persones

Perspectiva preventiva i comunitària

Eficiència, transparència i innovació

- **Universalitat:** es garantirà a tothom el dret d'accés als serveis socials i serveis de benestar bàsics i llur ús efectiu en condicions d'igualtat, equitat, justícia redistributiva i qualitat.
- **Igualtat en la diversitat:** s'atendrà a la diversitat social i territorial en tots els seus àmbits i s'assolirà mitjançant la igualtat d'oportunitats de tota la ciutadania.
- **Solidaritat, equitat i justícia social:** les polítiques inclusives es basaran en la solidaritat i la justícia social com a principis inspiradors de les relacions humanes i contribució al benestar social.
- **Integralitat, multidimensionalitat i proactivitat:** es procurarà una atenció a la persona que cobreixi els diversos aspectes i dimensions que l'afecten i que són factors generadors d'exclusió social, i s'implementaran polítiques anticipatives i orientades a la transformació estratègica de l'entorn.
- **Transversalitat i coordinació interinstitucional:** es contemplarà la perspectiva d'inclusió en tots els àmbits i sectors de la política pública, així com la coordinació multinivell entre les diferents administracions públiques que operen en el territori en l'àmbit de les polítiques d'inclusió social.
- **Participació, consens i coresponsabilitat:** es fomentarà una gestió activa i oberta que permeti la interlocució entre administracions, agents privats i tercer sector, creant vincles

de treball i col·laboració, compartint coneixement, i apel·lant a la coresponsabilitat com a principi d'actuació.

- **Apoderament de les persones:** les polítiques inclusives s'adreçaran a evitar la cronificació i a potenciar el desenvolupament autònom de la persona, per tal de proporcionar mecanismes de capacitació i reconeixement del seu apoderament en la solució de les seves dificultats.
- **Perspectiva preventiva i comunitària:** les polítiques inclusives s'orientaran a actuar sobre les causes dels problemes socials i es prioritzaran les accions preventives i posaran l'èmfasi en les dimensions comunitària i territorial de l'exclusió social.
- **Eficiència, transparència i innovació:** es procurarà l'eficiència a partir de la coordinació i l'optimització dels recursos disponibles, l'intercanvi transparent d'experiències i coneixement entre els diferents actors per generar confiança i coresponsabilitat, i es partirà d'una avaluació constant orientada a resultats que permeti dissenyar polítiques a mig i llarg termini.

Eixos estratègics, objectius i accions

El Pla d'acció s'organitza en **5 eixos**, a partir dels quals es defineixen **23 objectius** específics que emmarquen les 60 **accions** que facilitaran la seva consecució i els agents responsables de la seva execució.

EIX 0. CONEIXEMENT, TRANSVERSALITAT I TREBALL EN XARXA

Transferir coneixement en relació al conjunt d'actuacions i recursos inclosius de la ciutat i reforçar i ampliar la xarxa d'inclusió, el treball transversal i la comunicació per tal de debilitar els factors d'exclusió que operen al territori.

OBJECTIUS ESPECÍFICS	ACCIONS	REFERENT
<p>0.1 Produir i transferir coneixement sobre la situació de l'exclusió social a nivell local</p>	<p>0.1.1. Elaboració i publicació de l'Informe Social</p> <p>0.1.2. Creació de l'Observatori Social</p> <p>0.1.3. Organització de jornades en l'àmbit de la inclusió social</p>	<p>Oficina Tècnica d'Inclusió Serveis socials Oficina Tècnica d'Inclusió</p>
<p>0.2. Donar a conèixer les accions i mesures per la inclusió i cohesió social del territori</p>	<p>0.2.1. Actualització del Mapa de recursos per la inclusió social</p>	<p>Oficina Tècnica d'Inclusió</p>
<p>0.3. Impulsar les eines necessàries per disposar de dades fiables de la realitat social de la ciutat, les desigualtats, els perfils de vulnerabilitat i els recursos per a la inclusió social en el territori aportant indicadors i elements de diagnosi útils</p>	<p>0.2.2. Creació de catàleg de serveis socials del territori</p> <p>0.3.1. Comissió tècnica d'indicadors de la realitat social de Manresa</p>	<p>Serveis socials Oficina Tècnica d'Inclusió</p>

<p>0.4. Establir un espai municipal de treball transversal per promoure, pensar i crear accions inclusives</p>	<p>0.4.1. Comissió transversal pel seguiment del Pla</p> <p>0.4.2. Catàleg d'accions inclusives a l'Ajuntament de Manresa</p>	<p>Oficina Tècnica d'Inclusió</p> <p>Oficina Tècnica d'Inclusió</p>
<p>0.5. Donar visibilitat i fer difusió a les accions inclusives i bones pràctiques que tenim a la ciutat</p>	<p>0.5.1. Donar a conèixer accions i projectes de la Xarxa d'Inclusió Social</p> <p>0.5.2. Espai d'intercanvi de la Xarxa d'Inclusió Social de bones pràctiques</p>	<p>Oficina Tècnica d'Inclusió</p> <p>Oficina Tècnica d'Inclusió</p>
<p>0.6. Avaluar de forma participada el Pla local d'inclusió social, valorant l'impacte de les accions inclusives</p>	<p>0.6.1. Realitzar sessions d'avaluació de la Comissió Tècnica i Comitè Impulsor</p> <p>0.6.2. Realitzar sessions d'avaluació amb la Xarxa d'Inclusió Social de Manresa</p>	<p>Oficina Tècnica d'Inclusió</p> <p>Oficina Tècnica d'Inclusió</p>

EIX 1. ECONÒMIC, LABORAL I FORMATIU

Promoure les polítiques de millora dels recursos de la renda del conjunt de la ciutadania, que facilitin la cobertura de necessitats bàsiques, a través de la consolidació d'un mercat de treball inclusiu, sostenible i capaç de generar ocupació de qualitat, així com afavorir el desenvolupament formatiu per tal de facilitar la igualtat d'oportunitats i la millora del benestar de les persones.

OBJECTIUS ESPECÍFICS	ACCIONS	REFERENT
1.1. Promoure iniciatives d'economia social i solidària per a fomentar valors de la ciutadania que combatin les desigualtats socials	1.1.1. Fomentar el cooperativisme, especialment si són d'activitats amb potencial transformador.	Promoció econòmica
	1.1.2. Promoure actuacions de sensibilització de banca pública i ètica.	Cooperació
	1.1.3. Establir criteris de compra ètica en totes les compres de les administracions.	Contractació
	1.1.4. Incorporar clàusules socials en contractes públics.	Contractació
1.2. Facilitar l'accés al treball a través de la promoció de noves formes de mobilitat	1.2.1. Promoure actuacions inclusives dins del Pla de Mobilitat.	Mobilitat i Oficina Tècnica d'Inclusió
	1.2.2. Fomentar que els polígons facin estudis de mobilitat de l'accés al lloc de treball.	Mobilitat

<p>1.3. Ajustar la formació ocupacional a les necessitats de les empreses del territori i dels col·lectius més vulnerables.</p>	<p>1.3.1. Dissenyar plans formatius flexibles adaptats a les necessitats de les empreses.</p> <p>1.3.2. Programar oferta formativa gratuïta del territori i que aquesta s'ajusti a les necessitats del mercat laboral.</p>	<p>Ocupació</p>
<p>1.4. Apoderar les famílies en la seva tasca educadora.</p>	<p>1.4.1. Suport a les escoles de secundària en l'orientació formativa per alumnat i famílies.</p> <p>1.4.2. Incloure la proposta dels espais familiars que es fa des de les llars d'infants municipals dins l'horari lectiu, obert a totes les famílies de la ciutat, a través de proposta de millora al Plec de Clàusules de les concessions del servei.</p>	<p>Ensenyament</p>
<p>1.5. Fomentar nous nínxols d'ocupació per tal de donar resposta a les noves necessitats i problemàtiques de les persones.</p>	<p>1.5.1. Crear un grup motor transversal entre referents d'acció social i prospecció a empreses per tal de millorar l'ocupabilitat de col·lectius vulnerables.</p>	<p>Promoció Econòmica i Oficina Tècnica d'Inclusió</p>
<p>1.6. Crear recursos intermedis ocupacionals adreçats als col·lectius més vulnerables (joves, homes +45</p>	<p>1.6.1. Fomentar l'acompanyament de persones amb renda garantida de manera individual per dirigir-les professionalment.</p>	<p>Ocupació</p>

<p>anys, famílies monoparentals, etc.) per a l'orientació i l'acompanyament de la inserció laboral.</p>	<p>1.6.2. Fira de l'ocupació per l'orientació laboral i la inserció.</p>	<p>Ocupació i Oficina Tècnica d'Inclusió</p>
	<p>1.6.3. Donar a conèixer els recursos i serveis ocupacionals: orientació laboral, suport en competències, tècniques de recerca de feina, acompanyament a la inserció i gestió d'ofertes.</p>	<p>Ocupació</p>
	<p>1.7.1. Incorporar pràctiques no laborals a tota l'oferta formativa on sigui possible, així com informar a les empreses de la formació dual.</p>	<p>Promoció econòmica</p>
<p>1.7. Promoure iniciatives a favor de l'èxit educatiu.</p>	<p>1.7.2. Mantenir el nombre de places del programa Laboràlia.</p>	<p>Ensenyament</p>
	<p>1.7.3. Promoure i fomentar el reforç escolar en els centres educatius de primària.</p>	<p>Ensenyament</p>
	<p>1.7.4. Promocionar projectes de mentoria. Projecte Lecxit</p>	<p>Ensenyament</p>
	<p>1.7.5. Suport escolar a infants i joves en risc d'exclusió social a través de les biblioteques veïnals</p>	<p>Barris i Acció Comunitària</p>
	<p>1.7.6. Servei d'Assessorament Acadèmic i Individualitzat</p>	<p>Juventut</p>
<p>1.8. Promoure l'orientació</p>	<p>1.8.1. Centralització de la informació sobre l'oferta formativa (reglada i no reglada)</p>	<p>Juventut i Ensenyament</p>

<p>professional.</p>	<p>de la ciutat. Aprofitar aquest punt per oferir una bona orientació acadèmica i professional a persones si famílies.</p>	
	<p>1.8.2. Acompanyament i orientació en el canvi d'etapa (sobretot a 4 d'ESO) en el marc de la Fira de l'Estudiant</p>	<p>Ensenyament i Universitats</p>
<p>1.9. Realitzar actuacions per tal d'evitar l'escletxa digital en el marc del projecte Smart City.</p>	<p>1.9.1. Formació en eines digitals que arribi als col·lectius més vulnerables.</p>	<p>Serveis socials i Medi Ambient i Sostenibilitat</p>
	<p>1.9.2. Cursos d'iniciació a la informàtica per col·lectius vulnerables</p>	<p>Ocupació i Barris i Acció Comunitària</p>
	<p>1.9.3. Facilitar el desplegament de xarxes wifi d'accés públic</p>	<p>Medi Ambient i Sostenibilitat i Serveis Informàtics</p>
	<p>1.9.4. Tenir a disposició de la ciutadania equips des d'on accedir a tràmits de l'Ajuntament i internet</p>	<p>Serveis Informàtics</p>

EIX 2. SOCIO SANITARI

Fomentar la salut física, mental, social i reproductiva de les persones des d'un enfocament transversal, integral, positiu i de promoció de l'autonomia.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

ACCIONS

REFERENT

2.1. Generar projectes socials innovadors per tal de prevenir situacions de vulnerabilitat i/o exclusió social.

2.1.1. Suport i acompanyament de persones que viuen soles per tenir accés a serveis socials i/o sanitaris.

Serveis socials i Barris i Acció Comunitària Salut i

2.1.2. Campanya de foment del voluntariat especialment relacionat amb l'àmbit sociosanitari.

Oficina Tècnica d'Inclusió

2.2. Promoure actuacions inclusives en el marc del Pla de Salut per tal de promoció la salut en els col·lectius més vulnerables.

2.2.1. Establir un protocol de col·laboració entre l'oficina tècnica d'inclusió i la secció de sanitat de l'Ajuntament per promoure les actuacions inclusives del Pla local de Salut.

Salut i Oficina Tècnica d'Inclusió

2.2.2. Campanyes de sensibilització social en relació a col·lectius diversos (persones grans, cegues, TEA, etc.).

Oficina Tècnica d'Inclusió

2.3. Vincular amb el sistema de salut a aquelles persones amb problemes de salut mental no diagnosticades com a tal i ateses des de serveis socials.

2.3.1. Establir un protocol d'actuació per facilitar l'accés i derivació de persones amb problemes de salut mental al CSAM.

Serveis socials

EIX 3. RESIDENCIAL

Promoure polítiques que facilitin l'accés a un habitatge digne i millorin la qualitat de l'espai públic com a element inclusiu, relacional i de convivència per al conjunt de la ciutadania.

OBJECTIUS ESPECÍFICS	ACCIONS	REFERENT
<p>3.1. Fomentar iniciatives d'eficiència energètica en els col·lectius amb més risc d'exclusió per tal de reduir la pobresa energètica.</p>	<p>3.1.1. Assignar recursos i finançar les mesures que es deriven de les auditories efectuades a la població vulnerable.</p> <p>3.1.2. Ofertar assessoraments individuals sobre eficiència energètica (sobretot per als col·lectius més vulnerables).</p>	<p>Serveis socials</p> <p>Serveis socials</p>
<p>3.2. Promoure noves fórmules d'allotjament per a col·lectius vulnerables.</p>	<p>3.2.1. Fomentar cooperatives d'habitatge, habitatges compartits i altres fórmules d'habitatge</p> <p>3.2.2. Establir un protocol de col·laboració entre l'oficina tècnica d'inclusió i la secció d'habitatge per promoure les actuacions inclusives del Pla Local d'Habitatge.</p>	<p>Habitatge i serveis socials</p> <p>Oficina Tècnica d'Inclusió</p>

<p>3.3. Fomentar que hi hagi més habitatge social adaptat.</p>	<p>3.3.1. Col·laborar amb la regidoria d'habitatge per promoure un major nombre d'habitatge adaptat a la ciutat.</p>	<p>Habitatge i Oficina Tècnica d'Inclusió</p>
---	--	---

EIX 4. RELACIONAL I PARTICIPATIU

Donar valor a la participació i promoure el desenvolupament de les dimensions personal, familiar, social i comunitària com a eix vertebrador de la vida de la ciutat.

OBJECTIUS ESPECÍFICS	ACCIONS	REFERENT
<p>4.1. Crear fórmules de treball conjunt entre els serveis socials, els PDC i altres agents comunitaris, per tal de completar intervencions comunitàries i inclusives.</p>	<p>4.1.1. Ampliar actuacions inclusives per a fomentar l'apoderament dels col·lectius vulnerables.</p> <p>4.1.2. Actuacions adreçades a persones en situació d'exclusió social per millorar les seves habilitats de relació amb el seu entorn més immediat.</p> <p>4.1.3. Identificar com reforçar i ampliar els recursos que fomentin la convivència i la cohesió social i planificar les actuacions.</p> <p>4.1.4. Fomentar la participació social dels col·lectius vulnerables.</p>	<p>Barris i Acció Comunitària i Oficina Tècnica d'Inclusió</p> <p>Serveis socials i Barris i Acció Comunitària</p> <p>Acollida</p> <p>Serveis</p>

			socials i Barris i Acció Comunitària
			Serveis socials i Joventut
		4.2.1. Diversificació de l'oferta de lleure en valors per infants i joves.	Cultura i Oficina Tècnica
		4.2.2. Crear actuacions inclusives a través de les arts escèniques.	d'Inclusió
		4.2.3. Crear un protocol de col·laboració entre l'oficina tècnica d'inclusió i la secció d'esports per promocionar actuacions esportives inclusives.	Esports i Oficina Tècnica
		4.2.4. Atorgar beques per infants i joves a entitats esportives per afavorir la inclusió social de col·lectius en risc d'exclusió social.	Esports
		4.2.5. Mantenir el projecte Edu-Esport al Pare Algué	Esports
		4.2.6. Tarifació social per activitats esportives municipals	Esports
		4.2.7. Generar un projecte d'apoderament amb nois i noies en situació de risc d'exclusió social a través del Cruyff Court	Esports i Joventut
		4.2.8. Fomentar la inclusió social a través dels convenis d'ús d'instal·lacions esportives dels clubs de la ciutat.	Esports i Oficina d'Inclusió Social

4.2. Potenciar actuacions inclusives de lleure, cultura i esport des de una perspectiva inclusiva i la creació de vincles.

Desplegament dels eixos estratègics

Tot seguit, el document desplega amb detall cadascun dels 5 eixos estratègics que, emmarcats sota una justificació i uns indicadors disponibles de context¹, organitzen els diversos objectius específics i es concreten les accions previstes. Aquestes, alhora, es descriuen tenint en consideració els següents ítems: desplegament², pressupost assignat, responsables, any previst per a l'execució, col·lectiu diana al qual s'adreça, i, finalment, indicadors d'avaluació.

EIX 0. CONEIXEMENT, TRANSVERSALITAT I TREBALL EN XARXA

Transferir coneixement en relació al conjunt d'actuacions i recursos inclusius de la ciutat i reforçar i ampliar la xarxa d'inclusió, el treball transversal i la comunicació per tal de debilitar els factors d'exclusió que operen al territori.

Justificació

És necessari poder disposar de dades fiables i actualitzades de la realitat social a la ciutat, tant per poder-ne fer una bona lectura com també per poder orientar els recursos cap a la millora de les situacions de vulnerabilitat detectades, impulsant al màxim totes aquelles accions innovadores i que compleixin criteris de bona pràctica.

Per tal de promocionar de forma eficaç la cohesió social és fonamental realitzar el treball involucrant els professionals de les diferents àrees de l'ajuntament, entitats i persones a títol individual. Tot i que aquesta és una feina complicada a causa de manca de xarxes de comunicació òptimes, especialització i falta de pràctica, l'articulació d'aquestes peces és bàsica si es vol ser el més eficaç possible per completar els objectius del pla.

Nom de l'objectiu

0.1 Produir i transferir coneixement sobre la situació de l'exclusió social a nivell local

Acció

0.1.1. Elaboració i publicació de l'Informe Social

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Oficina Tècnica d'Inclusió Social

¹ Els **indicadors disponibles** referits a les taules han estat extrets de l'Informe Social 2018.

² El **desplegament** de les accions plantejades al Pla d'actuació pot ser de caràcter intern (mitjançant la gestió interna de l'Ajuntament) o de caràcter mixt (mitjançant l'impuls de l'Ajuntament i amb la col·laboració dels agents del territori a través de la Xarxa d'Inclusió Social).

Any d'execució: 2018 i 2021

Col·lectiu diana: Professionals i ciutadania en general

Indicadors d'avaluació:

- Realitzar una publicació de l'Informe Social cada tres anys

Acció

0.1.2. Creació de l'Observatori Social

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: De 5.000 a 15.000 euros

Responsables: Serveis socials

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana: Professionals i ciutadania en general

Indicadors d'avaluació:

- Publicació d'indicadors de l'Observatori Social

Acció

0.1.3. Organització de jornades en l'àmbit de la inclusió social

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000

Responsables: Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2018 i 2021

Col·lectiu diana: Professionals i ciutadania en general

Indicadors d'avaluació:

- Realitzar una jornada, com a mínim, cada any
- Nombre de participants superior a 70 persones
- Grau de satisfacció superior a 7

Nom de l'objectiu

0.2. Donar a conèixer les accions i mesures per la inclusió i cohesió social del territori

Acció

0.2.1. Actualització del Mapa de recursos per la inclusió social

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2018, 2019, 2020, 2021 i 2022

Col·lectiu diana: Professionals i ciutadania en general

Indicadors d'avaluació:

- Realitzar una revisió anualment de tots els recursos

Acció

0.2.2. Creació de catàleg de serveis socials del territori

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: De 5.000 a 15.000 euros

Responsables: Serveis socials

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Ciutadania

Indicadors d'avaluació:

- Edició del catàleg de serveis socials al 2019
- Realització de difusió del catàleg de serveis socials

Nom de l'objectiu

0.3. Impulsar les eines necessàries per disposar de dades fiables de la realitat social de la ciutat, les desigualtats, els perfils de vulnerabilitat i els recursos per a la inclusió social en el territori aportant indicadors i elements de diagnosi útils.

Acció

0.3.1. Comissió tècnica d'indicadors de la realitat social de Manresa

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: De 5.000 a 15.000 euros

Responsables: Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana: Professionals que treballen amb dades i indicadors

Indicadors d'avaluació:

- Creació de la Comissió a través dels òrgans de participació de serveis socials
- Realització de proposta d'indicadors conjunta

Nom de l'objectiu

0.4. Establir un espai municipal de treball transversal per promoure, pensar i crear accions inclusives

Acció

0.4.1. Comissió transversal pel seguiment del Pla

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana: Personal tècnic municipal

Indicadors d'avaluació:

- Creació de la comissió municipal i transversal
- Convocar la Comissió un cop l'any

Acció

0.4.2. Catàleg d'accions inclusives a l'Ajuntament de Manresa

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Més de 15.000 euros

Responsables: Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Professionals i ciutadania en general

Indicadors d'avaluació:

- Realització del catàleg al 2020
- Realització de difusió del catàleg

Nom de l'objectiu

0.5. Donar visibilitat i fer difusió a les accions inclusives i bones pràctiques que tenim a la ciutat

Acció

0.5.1. Donar a conèixer accions i projectes de la Xarxa d'Inclusió Social

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: De 5.000 a 15.000 euros

Responsables: Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Entitats, ciutadania i professionals

Indicadors d'avaluació:

- Fer una acció anual per visualitzar accions i projectes de la Xarxa d'Inclusió Social

Acció

0.5.2. Espai d'intercanvi de la Xarxa d'Inclusió Social de bones pràctiques

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana Entitats de la Xarxa d'Inclusió Social

Indicadors d'avaluació:

- Realització d'una acció cada dos anys per donar a conèixer bones pràctiques

Nom de l'objectiu

0.6. Avaluar de forma participada el Pla local d'inclusió social, valorant l'impacte de les accions inclusives

Acció

0.6.1. Realitzar sessions d'avaluació de la Comissió Tècnica i Comitè Impulsor

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2019-2020-2021-2022

Col·lectiu diana: Personal de l'Ajuntament de Manresa

Indicadors d'avaluació:

- Fer una sessió d'avaluació anual.

Acció

0.6.2. Realitzar sessions d'avaluació amb la Xarxa d'Inclusió Social de Manresa

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2019-2020-2021-2022

Col·lectiu diana Entitats i institucions de la Xarxa d'Inclusió Social.

Indicadors d'avaluació:

- Fer una sessió d'avaluació anual.

EIX 1. ECONÒMIC, LABORAL I FORMATIU

Promoure les polítiques de millora dels recursos de la renda del conjunt de la ciutadania, que facilitin la cobertura de necessitats bàsiques, a través de la consolidació d'un mercat de treball inclusiu, sostenible i capaç de generar ocupació de qualitat, així com afavorir el desenvolupament formatiu per tal de facilitar la igualtat d'oportunitats i la millora del benestar de les persones.

Justificació

En primer lloc, cal identificar, des d'un punt de vista econòmic, els diversos elements que permeten abordar la pobresa com a factor de vulnerabilitat. D'una banda, s'ha de tenir en compte els elements més habituals relatius als nivells de renda i despesa, així com la pobresa subjectiva. D'altra banda, cal incorporar els factors de vulnerabilitat econòmica més freqüents com poden ser les dificultats financeres de la llar i la dependència de la protecció social.

Així mateix, des d'un punt de vista laboral, és important integrar els factors que tenen a veure tant amb l'accés al mercat laboral (atur i accés a treball remunerat) com a les condicions de treball (drets laborals, situacions de treball temporal, ocupació no qualificada o salari baix).

Finalment, des d'un punt de vista formatiu, cal incorporar els factors que fan referència a la manca o dificultats d'accés al sistema educatiu i la formació ocupacional, així com també els factors relacionats amb el baix capital formatiu de les persones.

Indicadors disponibles

- El PIB ha registrat unes elevades taxes de creixement des de principis de segle fins a l'any 2007. A partir d'aquí es registra un llarg període de crisi que arriba fins al 2015. A partir d'aquest any, la taxa de variació interanual del PIB registra un valor favorable de 3,9% de mitjana.
- A Manresa, entre els anys 2007 i 2014, es perd un 20% de l'ocupació.
- El nombre de persones en situació d'atur passa de 2.500 a 6.500.
- L'ajust es concentra en llocs de treball temporals, de baixa qualificació, afectant especialment els col·lectius més vulnerables, com ara la població jove i la població estrangera.
- La crisi genera un l'enfonsament de les rendes més baixes.
- L'endarreriment sistemàtic en els pagaments per part de les famílies es va multiplicar per tres a l'Estat Espanyol.
- El 39,9% dels 28.501 llocs de treball de Manresa són ocupats per persones que no viuen a la ciutat.

- El sector primari genera el 0,9% del valor afegit brut al Bages, a Catalunya en genera l'1,0%.
- El sector secundari aporta el 29,2% del sector brut comarcal (19,7% a Catalunya).
- La construcció genera el 5,1% del valor afegit brut al Bages, quan a Catalunya en genera el 4,7%.
- El sector serveis aporta el 64,8% del sector brut comarcal (74,6% a Catalunya).
- Les 2.707 empreses del Bages que van presentar els comptes anuals de l'exercici 2015 al Registre Mercantil van generar un volum de negocis de 5.485,9 milions d'euros, ocupant 28.362 treballadors.
- Més de la meitat de les empreses del Bages facturen menys de mig milió d'euros. Tan sols 185 empreses bagenques generen un volum de negocis de més de cinc milions d'euros.
- Hi ha 47.786 habitants que conformen el contingent tècnicament anomenat població potencialment activa, però s'estima que només 35.000 estan dins del mercat laboral (menys de la meitat de la població). El pes de la població potencialment activa a Manresa es troba 1,8 punts percentuals per sota del registrat a Catalunya.
- El dia 31 de desembre del 2017, a Manresa hi havia 4.617 treballadors autònoms i comptava amb 24.816 assalariats.
- A Manresa hi ha 32 iniciatives de l'Economia Social i Solidària.
- Al llarg de la crisi econòmica, l'atur puja a Manresa des de gener de 2009 (5.108 desocupats) fins arribar al seu punt àlgid l'abril de 2013, amb 7.235 persones en situació d'atur. A partir de l'any 2014, la desocupació disminueix de forma gradual arribant als 4.920 el desembre de 2017.
- Les persones situades a les franges d'edat de 40 a 44 i de 55 anys a 59 anys concentren els contingents més grans d'aturats amb un percentatge del 13,8% i 13,9% respectivament.
- Tan sols el 10,8% dels manresans i manresanes en situació d'atur tenen estudis post secundaris.
- L'evolució del nombre de contractes registrats al llarg dels últims set anys a Manresa és favorable. L'any 2011 es van registrar 18.556 contractes laborals a la ciutat. Aquest volum de contractes signats s'ha anat incrementant any rere any fins a registrar 29.200 contractes registrats al llarg de l'any 2017 (26.013 temporals i 3.187 indefinits). Si bé s'ha de tenir en compte que bona part dels contractes signats són precaris.
- La població, a Manresa, que no sap llegir ni escriure és del 0,7%, el 5,4% de la població no té estudis de cap tipus, les persones que han obtingut el màxim nivell educatiu amb l'ESO, l'EGB i el batxillerat elemental representen el 16,4% del total. El 34,5% ha aconseguit obtenir titulacions acadèmiques de caràcter

postobligatori. D'aquests, un 10,3% es troben en la formació professional de grau mitjà o superior i un 10,3% han assolit el batxillerat superior. Pel que fa als estudis universitaris, el 5,6% de la població manresana posseeix una diplomatura i un 8,4% ha arribat als estrats més alts del món acadèmic que corresponen a la llicenciatura i al doctorat.

- Les dones, en els sediments més baixos del sistema educatiu, es col·loquen numèricament per sota dels valors que presenten els homes. En canvi, quan es tenen en compte les xifres que remeten als estudis universitaris, la tendència s'inverteix col·locant-se al capdavant.
- El grau de cobertura dels nens i nenes preinscrits en les llars d'infants ha augmentat del 74,5% que representava en el curs 2013-14, al 99,7% del curs 2017-18. Aquest increment és inversament proporcional a la demanda que s'ha anat enregistrant en els darrers anys.
- En l'educació primària el nombre d'alumnes s'ha reduït en un 0,8%. En canvi, l'educació secundària obligatòria s'ha vist incrementada un 10,0% respecte al curs 2013-14.
- Actualment, el 87,9% dels alumnes de 4t d'ESO aconsegueix graduar-se i finalitzar l'escolarització obligatòria.
- 1.136 persones residents i universitàries opten per dur a terme la seva trajectòria formativa fora de Manresa.

Nom de l'objectiu

1.1. Promoure iniciatives d'economia social i solidària per a fomentar valors des de la ciutadania que combatin les desigualtats socials

Acció

1.1.1. Fomentar el cooperativisme, especialment si són d'activitats amb potencial transformador.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Més de 15.000 euros

Responsables: Promoció econòmica

Any d'execució: 2018

Col·lectiu diana: Empreses, cooperatives i empenedoria social

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'atencions realitzades per l'Ajuntament i per l'Ateneu Cooperatiu

Acció

1.1.2. Promoure actuacions de sensibilització de banca pública i ètica.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Cooperació

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Ciutadania en general

Indicadors d'avaluació:

- Realització d'una actuació anualment.

Acció

1.1.3. Establir criteris de compra ètica en totes les compres de les administracions.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Contractació

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Empreses, cooperatives amb criteris socials, ambientals i d'igualtat.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de criteris establerts
- Nombre de proveïdors detectats

Acció

1.1.4. Incorporar clàusules socials en contractes públics.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: De 5.000 a 15.000 euros

Responsables: Contractació

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Empreses i col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de clàusules introduïdes
- Nombre de contractes realitzats

Nom de l'objectiu

1.2. Facilitar l'accés al treball a través de la promoció de noves formes de mobilitat

Acció

1.2.1. Promoure actuacions inclusives dins del Pla de Mobilitat.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Mobilitat i Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana: Col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'actuacions inclusives en relació al total d'actuacions.

Acció

1.2.2. Fomentar que els polígons facin estudis de mobilitat de l'accés al lloc de treball.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Mobilitat

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Empreses i col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Realització de reunions de coordinació amb polígons

Nom de l'objectiu

1.3. Ajustar la formació ocupacional a les necessitats de les empreses del territori i dels col·lectius més vulnerables.

Acció

1.3.1. Dissenyar plans formatius flexibles adaptats a les necessitats de les empreses.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: 50.000 euros

Responsables: Ocupació

Any d'execució: 2019/2020

Col·lectiu diana: Empreses de la comarca i persones aturades

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de cursos
- Nombre de participants
- Nombre d'empreses

Acció

1.3.2. Programar oferta formativa gratuïta del territori i que aquesta s'ajusti a les necessitats del mercat laboral.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: 2019-2020 200.000 euros
i a partir del 2021 més de 50.000 euros.

Responsables: Ocupació

Any d'execució: 2018/2019/2020/2021

Col·lectiu diana: Empreses de la comarca i persones aturades

Indicadors d'avaluació:

- Grau d'inserció de les persones aturades
- Nombre de cursos
- Nombre de participants
- Nombre d'empreses

Nom de l'objectiu

1.4. Apoderar les famílies en la seva tasca educadora

Acció

1.4.1. Suport a les escoles de secundària en l'orientació formativa per alumnat i famílies.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Ensenyament

Any d'execució: 2018

Col·lectiu diana: Famílies i alumnat d'ESO

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de centres de secundària
- Nombre de persones ateses

- Nombre de famílies ateses

Acció

1.4.2. Incloure la proposta dels espais familiars que es fa des de les llars d'infants municipals dins l'horari lectiu i obert a totes les famílies de la ciutat, a través de proposta de millora al Plec de Clàusules de les concessions dels servei.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Més de 15.000 euros

Responsables: Ensenyament

Any d'execució: 2022

Col·lectiu diana: Infància 0-3 anys i les seves famílies

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de sessions
- Nombre famílies participants
- Nombre de centres on s'han realitzat

Nom de l'objectiu

1.5 Fomentar nous nínxols d'ocupació per tal de donar resposta a les noves necessitats i problemàtiques de les persones.

Acció

1.5.1. Crear un grup motor transversal entre referents d'acció social i prospecció a empreses per tal de millorar l'ocupabilitat de col·lectius vulnerables.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Promoció econòmica i Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana: Col·lectius vulnerables.

Indicadors d'avaluació:

- Creació de la Comissió transversal al 2019.

Nom de l'objectiu

1.6. Crear recursos intermedis ocupacionals adreçats als col·lectius més vulnerables (joves, homes +45 anys, famílies monoparentals, etc.) per a l'orientació i l'acompanyament de la inserció laboral.

Acció

1.6.1. Fomentar l'acompanyament de persones amb renda garantida de manera individual per dirigir-les professionalment.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Més de 15.000 euros

Responsables: Ocupació

Any d'execució: 2018/2019/2020/2021/2022

Col·lectiu diana: Persones que cobren la renda garantida

Indicadors d'avaluació:

- Grau d'inserció de les persones
- Nombre de persones ateses

Acció

1.6.2. Fira de l'ocupació per l'orientació laboral i la inserció.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Ocupació i Oficina Tècnica d'Inclusió

Any d'execució: 2018/2019

Col·lectiu diana: Empreses i persones amb recerca de feina, especialment pensada per persones joves i persones aturades de llarga durada

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'expositors
- Persones assistents

Acció

1.6.3. Donar a conèixer els recursos i serveis ocupacionals: orientació laboral, suport en competències, tècniques de recerca de feina, acompanyament a la inserció i gestió d'ofertes.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Més de 15.000 euros

Responsables: Promoció econòmica

Any d'execució: 2018/2019/2020/2021/2022

Col·lectiu diana Persones aturades

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de persones ateses

Nom de l'objectiu

1.7. Promoure iniciatives a favor de l'èxit educatiu.

Acció

1.7.1. Incorporar pràctiques no laborals a tota l'oferta formativa on sigui possible, així com informar a les empreses de la formació dual.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Més de 15.000 euros

Responsables: Promoció econòmica

Any d'execució: 2018

Col·lectiu diana: Empreses i persones aturades

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de cursos que tenen pràctiques
- Nombre de cursos que es fa formació dual.

Acció

1.7.2. Mantenir el nombre de places del programa Laboràlia.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: 50.000 euros

Responsables: Ensenyament

Any d'execució: 2022

Col·lectiu diana Alumnat d'ESO amb dificultats educatives

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de places
- Grau de satisfacció

Acció

1.7.3. Promoure i fomentar el reforç escolar en els centres educatius de primària.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: De 5.000 a 15.000 euros

Responsables: Ensenyament

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana Infància i adolescència

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'infants atesos
- Grau de satisfacció
- Grau de millora escolar

Acció

1.7.4. Promocionar projectes de mentoria. Projecte Lecxit

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Ensenyament

Any d'execució: 2018-2019

Col·lectiu diana: Infància

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de participants
- Nombre de persones voluntàries
- Grau de satisfacció

Acció

1.7.5. Suport escolar a infants i joves en risc d'exclusió social a través de les biblioteques veïnals

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Més de 10.000 euros

Responsables: Barris i Acció Comunitària

Any d'execució: 2018-2019-2020-2021-2022

Col·lectiu diana: Infància i joves

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de participants
- Nombre de persones voluntàries
- Grau de satisfacció

Acció

1.7.6. Servei d'assessorament acadèmic i individualitzat

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Joventut

Any d'execució: 2019-2020-2021-2022

Col·lectiu diana: Joves

Indicadors d'avaluació:

- Registre d'usos de l'assessoria a l'any
- Anàlisis dels àmbits de consulta més freqüents
- Grau de satisfacció de les persones usuàries

Nom de l'objectiu

1.8. Promoure l'orientació professional.

Acció

1.8.1. Centralització de la informació sobre l'oferta formativa (reglada i no reglada) de la ciutat. Aprofitar aquest punt per oferir una bona orientació acadèmica i professional a persones i famílies.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Més de 15.000 euros

Responsables: Joventut i Ensenyament

Any d'execució: 2021

Col·lectiu diana: Joves i adolescents

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'atencions

Acció

1.8.2. Acompanyament i orientació en el canvi d'etapa (sobretot a 4 d'ESO) en el marc de la Fira de l'Estudiant

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Ensenyament i Universitats

Any d'execució: 2018/2019/2020/2021/2022

Col·lectiu diana: Alumnat de 4t d'ESO

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'orientacions realitzades
- Nombre de estands

Nom de l'objectiu

1.9. Realitzar actuacions per tal d'evitar l'esclletxa digital en el marc del projecte Smart City.

Acció

1.9.1. Formació en eines digitals que arribi als col·lectius més vulnerables.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Serveis socials i Medi Ambient i Sostenibilitat

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Col·lectius vulnerables i en situació d'exclusió social

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de formacions per eradicar l'esclletxa digital
- Nombre de persones ateses

Acció

1.9.2. facilitar el desplegament de xarxes wifi d'accés públic.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Medi Ambient i Sostenibilitat i Serveis Informàtics

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Tota la ciutadania

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de connexions diàries
- Nombre de dispositius únics connectats/mes

1.9.3. tenir a disposició de la ciutadania equips des d'on accedir a tràmits amb l'Ajuntament i a Internet.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Serveis Informàtics

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Tota la ciutadania

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'usuaris
- Hores d'utilització

EIX 2. SOCIOSANITARI

Fomentar la salut física, mental, social i reproductiva de les persones des d'un enfocament transversal, integral, positiu i de promoció de l'autonomia.

Justificació

Cal atendre tot allò que ve determinat per l'accés al sistema de salut i als recursos bàsics. Els factors de risc en l'àmbit de la salut comprenen tota una diversitat de malalties perdurables en el temps i difícilment reversibles com les addiccions, els trastorns mentals i les discapacitats, entre d'altres, que provoquen greus situacions de vulnerabilitat social. Algunes d'aquestes malalties comporten un grau de rebuig social i estigmatització que s'afegeix a les dificultats que la mateixa malaltia pot generar en la persona.

Indicadors disponibles

- A l'any 2017, s'ha enregistrat el nombre més elevat de persones ateses pels Serveis Socials en un any (14.480), el que representa un 19,3% del total de la població manresana. Les dones representaven el 52,3% del total.
- Pel que fa a la tipologia de les problemàtiques dels usuaris de Serveis socials, s'observa com el baix nivell d'ingressos és la major qüestió per la qual les persones que són ateses sol·liciten l'ajut dels serveis socials (37,5% dels casos). Les altres tres problemàtiques més significatives percentualment estan relacionades amb el món laboral (19,6%), autonomia personal (16,2%) i relacions familiars (13,3%).
- A Manresa, hi havia un total de 3.630 persones beneficiàries de la renda mínima d'inserció, de les quals 1.419 tenen menors a càrrec (2016). És important assenyalar que el nombre de sol·licituds va patir una davallada de més del 50% del 2015 al 2016.
- Les ajudes que sí han augmentat des del curs 2015 han estat les de beques menjador i ajuts escolar. Durant el curs 2016-2017 es varen concedir 1.354 beques menjador (319 més que l'any anterior) i 1.926 ajuts escolars (833 més que el curs anterior).
- Durant l'any 2017, el servei especialitzat d'atenció a la infància i a l'adolescència va atendre un total de 266 menors entre assessoraments als EBASP (124) i expedients atesos (142).
- Al municipi, hi ha un total de 6.650 persones reconegudes legalment com a discapacitades, de les quals 2.235 tenen discapacitats motòriques, 1.438 pateixen malalties mentals i 1.232 tenen problemàtiques físiques no motòriques.

- Un altre servei que ha experimentat un creixement notable durant l'any 2017 ha estat l'atenció a la dependència: 872 persones ha estat ateses per primera instància i hi ha hagut un total de 585 revisions.
- Mentre que tradicionalment les persones més ateses eren les majors de 75 anys (17,3% al 2017) i amb problemàtiques relacionades amb la salut i l'autonomia personal, actualment s'atenen més persones en edats compreses dels 30 als 54 anys (32,9% al 2017) i amb problemes relatius amb els ingressos econòmics.
- Les ràtios d'atur de llarga durada representa una de les grans febleses de Manresa, ja que les taxes són significativament elevades (20,6%). Manresa supera la mitjana que mostra el conjunt de municipis de la xarxa del Perfil de ciutat en 3,9 punts percentuals.
- El següent perfil més atès són les persones de més de 75 anys amb problemàtiques de dependència, soledat i/o aïllament.
- Des del 2014, Ponent configura la zona territorial de serveis socials d'on provenen més persones que al·leguen algun tipus de problemàtica: suposa el 28,2% del total de la demanda, seguit de Llevant (27,6%). En canvi, la zona Centre ha tingut una evolució positiva respecte el nombre de persones en situació de vulnerabilitat.
- La taxa de mortalitat ha anat disminuint en els darrers anys a la ciutat.
- La primera causa de mort ha estat per malalties del sistema circulatori, ocasionant el 27,8% de les morts ocorregudes el 2015 a Manresa (el 32,0% en el cas de les dones i el 22,6% en el cas dels homes). El segon gran motiu són els tumors, presentant el 25,2% de les defuncions (19,3% en les dones i el 32,4% en els homes), i el tercer són les originades per malalties del sistema respiratori (pel que fa a les dones l'11,3% i el 12,9% en els homes).
- En qüestió de dotze anys, l'esperança de vida ha augmentat gairebé tres punts percentuals, passant dels 80,4 anys en el bienni 2002-03 als 83,3 anys en el 2014-2015 (86,51 anys en les dones i 83,78 anys en els homes).
- La mitjana d'edat del municipi sobrepassa a la del territori català en 0,8 punts percentuals. En el cas de Manresa és de 42,6 anys i en el de Catalunya 41,8 anys.
- A Manresa les dades mostren que el 19,9% de la població té 65 anys o més, valor que se situa per sobre del que mostra el conjunt de Catalunya (18,3%).
- Les persones grans són cabdals en el consum dels serveis sanitaris; durant el 2015, el 92,0% d'usuari i usuàries que van utilitzar els recursos d'hospitalització tenien seixanta-cinc anys i més. En els recursos d'atenció ambulatoria, la xifra va ser del 83,7% i dels recursos d'atenció domiciliària el 77,9%.
- En el bienni 2014-15, el 10,8% de les morts es podrien haver previngut, o bé per

la intervenció de polítiques sanitàries intersectorials o bé per la intervenció per part dels serveis d'assistència sanitària.

- Els anys 2010-11, de cada mil habitants, 31,5 van necessitar atenció psicològica o psiquiàtrica. La xifra ha ascendit fins a arribar al 36,2‰. Les dones es col·loquen per sobre de les dades anteriorment mencionades assolint el 40,2‰ durant el període 2014-15.
- Si es comparen els valors actuals respecte els del 2008, any en el que va esclatar la crisi, s'evidencia que des d'aleshores fins avui dia, l'increment de persones ateses al CSM ha estat del 27,1%. No s'ha arribat, encara, a les xifres que es mostraven abans de la recessió econòmica. Durant el 2016, però, les persones ateses s'han reduït en un 11,8%.
- El total d'altres també ha augmentat però segueixen en tractament 2.664 persones, la qual cosa suposa que el 3,6% de la població manresana continuava estant en tractament al CSM. S'ha incrementat el tractament grupal en un 23,3% i s'ha reduït en un 13,6% els i les pacients han rebut atenció sense previ consens de qualsevol tipus i de qualsevol professional del centre.
- Els principals trastorns mentals que afecten la població adulta de Manresa són els relacionats amb l'estat d'ànim. El 36,8% de les persones ateses en el CSMA patien d'aquest trastorn seguit del 14,0% que presentaven esquizofrènia i/o altres trastorns psicòtics. Els trastorns d'adaptació i d'ansietat configuren, en menor mesura, categories cabdals en els trastorns mentals amb un 12,7% i 7,4% respectivament.
- La taxa d'infants i joves atesos en el centre de salut mental ha anat in crescendo en els últims anys tal com ho ha fet la taxa d'adults. L'augment més important es va produir del 2010 al 2013 incrementant-se els pacients atesos i ateses en un 19,3%. A partir d'aquí, l'augment no ha estat tan pronunciat, l'any 2015 es registra el 5,1% de creixement (de cada mil habitants, 14,3 infants i/o joves han sol·licitat els serveis del Centre de Salut Mental de Joves i Infants).
- Entre el 2013 i el 2014 és on es registra la variació més gran interanual, reduint-se a més de la meitat (55,7%) el nombre de tractaments per drogodependència.
- L'alcohol és la droga per la qual s'inicien més tractaments al CAS del Bages constituint-ne pràcticament la meitat. La cocaïna és la segona causa d'inici de tractament. En tercer lloc i amb 10,2 punts percentuals per sota es troba el tractament per "altres". Últimament, augmenten les addiccions en pantalles entre la població jove.

Nom de l'objectiu

2.1. Generar projectes socials innovadors per tal de prevenir situacions de vulnerabilitat i/o exclusió social d'altres col·lectius.

Acció

2.1.1. Suport i acompanyament de persones que viuen soles per tenir accés a serveis socials i/o sanitaris.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Serveis socials i Barris i Acció Comunitària

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana: Persones grans en situació de vulnerabilitat i/o aïllament.

Indicadors d'avaluació:

- Detecció de persones a través del Més a prop
- Realització d'una acció anual

Acció

2.1.2. Campanya de foment del voluntariat especialment relacionat amb l'àmbit sociosanitari.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5000 euros

Responsables: Salut i Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Ciutadania en general

Indicadors d'avaluació:

- Realització d'una campanya de foment de voluntariat
- Nombre de voluntaris recaptats

Nom de l'objectiu

2.2. Promoure actuacions inclusives en el marc del Pla de Salut per tal de promocionar la salut en els col·lectius més vulnerables.

Acció

2.2.1. Establir un protocol de col·laboració entre l'oficina tècnica d'inclusió i la secció de sanitat de l'Ajuntament per promoure les actuacions inclusives del Pla local de Salut.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Salut i Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana: Ciutadania en general i en específic col·lectius vulnerables.

Indicadors d'avaluació:

- Realitzar una coordinació anual amb el Pla de Salut.

Acció

2.2.2. Campanyes de sensibilització social en relació a col·lectius diversos (persones grans, cegues, TEA, etc.).

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana Col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Realitzar una campanya anualment.
- Nombre d'entitats participants.

Nom de l'objectiu

2.3. Vincular amb el sistema de salut a aquelles persones amb problemes de salut mental no diagnosticades com a tal i ateses des de serveis socials.

Acció

2.3.1. Establir un protocol d'actuació per facilitar l'accés i derivació de persones amb problemes de salut mental al Centre de Salut Mental (CSAM).

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Serveis socials

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: persones amb problemes de salut mental.

Indicadors d'avaluació:

- Realització del protocol al 2019.
- Realització d'un mínim de 2 reunions de coordinació anualment.

EIX 3. RESIDENCIAL.

Promoure polítiques que facilitin l'accés a un habitatge digne i millorin la qualitat de l'espai públic com a element inclusiu, relacional i de convivència per al conjunt de la ciutadania.

Justificació

Cal tenir en compte els factors d'alta vulnerabilitat més comuns vinculats a l'accés a l'habitatge i a les seves condicions (deficiències en les instal·lacions, deteriorament del propi habitatge, edifici i/o entorn o l'amuntegament residencial, entre d'altres).

Les problemàtiques de Manresa en matèria d'habitatge se centren en tres grans grups: l'existència de nombrosos habitatges desocupats, d'un parc envellit amb necessitats de rehabilitació i de població exclosa del mercat de l'habitatge que requereix poder accedir a habitats de preus molt assequibles o, fins i tot, d'habitatges socials.

Per tal de poder relacionar-nos satisfactòriament amb el nostre entorn, les persones necessiten tenir cobertes un conjunt de necessitats bàsiques, entre les quals es troba l'accés a un habitatge digne.

Indicadors disponibles

- Segons el barri i l'any de construcció, gairebé un terç dels habitatges es van construir del 1960 al 1979 (més de 40 anys d'antiguitat). Entre l'any 1980 i el 2006, es va construir un altre terç dels habitatges de la ciutat. Una de les dades més significatives és que més de la meitat dels edificis del barri antic es van construir abans del 1900 i, per tant, tenen problemes d'habitabilitat.
- Hi ha un nombre elevat d'edificis de 4 plantes i més amb problemes d'accessibilitat, els quals representen gairebé tres quartes parts del total (74,9%).
- Els habitatges principals totalment pagats han disminuït des del 2001 en 6 punts percentuals (35,7% al 2011) fent augmentar el nombre d'habitatges amb pagaments pendents. El nombre d'habitatges de lloguer s'ha mantingut estable (22,6% al 2011) i és molt similar a la mitjana de la demarcació de Barcelona (20,20%).
- Hi ha un total de 7.914 habitatges buits a Manresa. No és sorprenent que molts d'ells es trobin al nucli antic a causa de l'antiguitat d'aquestes construccions. No obstant això, al barri de Valldaura, Carretera de Santpedor i Passeig i Rodalies hi ha un nombre elevat d'habitatges buits que no tenen tanta antiguitat (656 d'aquests habitatges tenen menys de 10 anys d'antiguitat)

- El nombre de problemàtiques d'habitatge ateses a Serveis socials sobre problemàtiques relacionades amb l'habitatge s'ha intensificat des de finals del 2014. En tres anys (2015, 2016 i 2017), es van atendre un total de 3.967 persones relacionades amb aquest àmbit. Les problemàtiques més ateses són: ocupació, desnonament previst, deutes en el lloguer i infrahabitatge. Cal remarcar que molts d'aquests usuaris (1.113) són menors.
- La majoria de persones amb alguna problemàtica d'habitatge tenen uns ingressos mensuals molt baixos: d'una banda, 1.482 persones comptaven amb menys de 426 euros mensuals per nucli familiar i, d'altra banda, 1.009 persones més tenien entre 427 i 645 euros mensuals per nucli familiar.
- Serveis socials ha hagut de multiplicar els seus esforços per fer front al creixent nombre de deutes de subministrament dels ciutadans de Manresa. Si el 2013 hi havia un total de 152 ajuts econòmics, el 2017 el nombre s'ha duplicat fins als 328 ajuts, especialment per poder pagar els deutes de llum pendants.
- El preu mitjà dels contractes de lloguer a Manresa es troba actualment en 364 euros, es tracta d'un import que es situa considerablement per sota de la mitjana de Catalunya.
- Les dades indiquen que els habitatges de Manresa són bàsicament de primera residència, ja que tan sols el 2,77% (2011) d'aquests són habitatges secundaris.

Nom de l'objectiu

3.1. Fomentar iniciatives d'eficiència energètica en els col·lectius amb més risc d'exclusió per tal de reduir la pobresa energètica.

Acció

3.1.1. Assignar recursos i finançar les mesures que es deriven de les auditories efectuades a la població vulnerable.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Més de 15.000 euros

Responsables: Serveis socials

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Persones en situació de pobresa energètica.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'auditories realitzades.
- Nombre de mesures finançades en relació al total de mesures.

Acció

3.1.2. Ofertar assessoraments individuals sobre eficiència energètica (sobretot pels col·lectius més vulnerables).

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Serveis socials

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana: Persones en situació de pobresa energètica.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'auditories
- Nombre de sessions realitzades
- Nombre de persones assessorades

Nom de l'objectiu

3.2. Promoure noves fórmules d'allotjament per a col·lectius vulnerables.

Acció

3.2.1. Fomentar les cooperatives d'habitatge, habitatge compartit i altres fórmules d'habitatge

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Habitatge i Serveis Socials

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Ciutadania en general i col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Sessions informatives sobre alternatives a l'habitatge anualment.

Acció

3.2.2. Establir un protocol de col·laboració entre l'oficina tècnica d'inclusió i la secció d'habitatge per promoure les actuacions inclusives del Pla Local d'Habitatge.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Habitatge i Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana: Col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Dissenyar el protocol de col·laboració al 2019
- Realitzar una coordinació anualment

Nom de l'objectiu

3.3. Col·laborar amb la regidoria d'habitatge per promoure un major nombre d'habitatge adaptat a la ciutat.

Acció

3.3.1. Col·laborar amb la regidoria d'habitatge per detectar les necessitats en relació a l'habitatge social i adaptat.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Habitatge i Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: persones amb discapacitat

Indicadors d'avaluació:

- Realització de dos coordinacions anualment.

EIX 4. RELACIONAL I PARTICIPATIU

Donar valor a la participació i promoure el desenvolupament de les dimensions personal, familiar, social i comunitària com a eix vertebrador de la vida de la ciutat.

Justificació

En primer lloc, des d'un punt de vista relacional, és important atendre a dos grups diferents de factors de vulnerabilitat. D'una banda, aquells relacionats amb el deteriorament de les xarxes familiars, que solen manifestar-se en l'existència de conflictes o de violència domèstica, familiar i/o de gènere. D'altra banda, l'afebliment d'aquests llaços que es detecta en els casos de persones o nuclis familiars sols o que no tenen suports propers. En aquest sentit, es contemplen situacions vinculades a la soledat i a la manca de suport familiar intern o extern, o l'escassetat de contactes interpersonals i/o d'amistat. En aquest àmbit cal posar de relleu que tant la família com els vincles comunitaris poden exercir de suport fonamental front a les situacions de risc i/o vulnerabilitat. Més enllà de la dimensió afectiva d'aquests vincles, la seva absència, escassetat o deteriorament es pot convertir en un mecanisme d'edificació de barreres objectives i subjectives per a la inclusió social de les persones.

En segon lloc, des d'un punt de vista participatiu, cal considerar els factors de vulnerabilitat relatius a les situacions administratives no regularitzades o regularitzades parcialment o els casos de desarrelament social i familiar de la reclusió penitenciària. Igualment, s'ha de tenir en compte l'absència de participació social, cívica i política de les persones en la mesura que les allunya de les xarxes socials i comunitàries més properes. La participació és aquell conjunt d'accions que permet a la ciutadania influir en el diagnòstic i la presa de decisions que tenen un impacte real en les seves vides. No obstant això, la manca de cohesió, coneixement o l'existència de diverses barreres genera que la participació i, per tant, la veu de molts/es ciutadans/es i col·lectius no sigui escoltada i provoqui una comunicació de les seves necessitats i objectius.

Nom de l'objectiu

4.1. Crear fórmules de treball conjunt entre els serveis socials, els Plans de Desenvolupament Comunitari (PDC) i altres agents comunitaris, per tal de completar intervencions comunitàries i inclusives.

Acció

4.1.1. Ampliar actuacions inclusives per a fomentar l'apoderament dels col·lectius vulnerables.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5000 euros

Responsables: Barris i Acció Comunitària i Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2019/2020

Col·lectiu diana: Col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Disseny d'un mínim d'una acció anualment.

Acció

4.1.2. Actuacions adreçades a persones en situació d'exclusió social per millorar les seves habilitats de relació amb el seu entorn més immediat.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Serveis socials i Barris i Acció Comunitària

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana: Persones en situació d'exclusió social.

Indicadors d'avaluació:

- Realització de 2 tallers anuals.

Acció

4.1.3. Identificar com reforçar i ampliar els recursos que fomentin la convivència i la cohesió social i planificar les actuacions.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Més de 15.000 euros

Responsables: Acollida

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Ciutadania en general.

Indicadors d'avaluació:

- Realització d'un diagnòstic de les necessitats de la ciutat per fomentar la convivència i la cohesió al 2020.

Acció

4.1.4. Fomentar la participació social dels col·lectius vulnerables.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Serveis socials i Barris i Acció Comunitària

Any d'execució: 2021

Col·lectiu diana: Persones en situació d'exclusió social.

Indicadors d'avaluació:

- Desplegament del projecte Entre Tothom a les 4 zones de serveis socials.

Nom de l'objectiu

4.2. Potenciar actuacions inclusives de lleure, cultura i esport des de una perspectiva inclusiva i la creació de vincles.

Acció

4.2.1. Diversificació de l'oferta de lleure en valors per infants i joves.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: De 5.000 a 15.000 euros

Responsables: Serveis socials i Joventut

Any d'execució: 2020

Col·lectiu diana: Infants i joves en situació de vulnerabilitat.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'ampliacions d'oferta de lleure.

Acció

4.2.2. Crear actuacions inclusives a través de les arts escèniques.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: De 5.000 a 15.000 euros

Responsables: Cultura i Oficina Tècnica d'Inclusió

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana Col·lectius vulnerables i ciutadania

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de participants.
- Grau de satisfacció superior a 7

Acció

4.2.3. Crear un protocol d'actuació entre l'oficina tècnica d'inclusió i la secció d'esports per promocionar actuacions esportives inclusives.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Esports i Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2021

Col·lectiu diana: Col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Creació del protocol al 2021.
- Realització d'una reunió de coordinació trimestral.

Acció

4.2.4. Atorgar beques per infants i joves a entitats esportives per afavorir la inclusió social de col·lectius vulnerables.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: Més de 15.000 euros

Responsables: Esports

Any d'execució: 2018/2019/2020/2021/2022

Col·lectiu diana: Col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de beques
- Nombre d'entitats

Acció

4.2.5. Mantenir el projecte Edu-Esport al Pare Algué.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: De 5.000 a 15.000 euros

Responsables: Esports

Any d'execució: 2018/2019/2020/2021/2022

Col·lectiu diana: Col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'infants atesos
- Grau de continuïtat dels infants.

Acció

4.2.6. Tarifació social per activitats esportives municipals.

Desplegament: Intern

Pressupost assignat: De 5.000 a 15.000 euros

Responsables: Esports

Any d'execució: 2018/2019/2020/2021/2022

Col·lectiu diana: Col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de persones beneficiades
- Percentatge de persones en relació al total
- Edat de les persones beneficiàries

Acció

4.2.7. Generar un projecte d'apoderament amb nois i noies en situació de risc d'exclusió social a través del Cruyff Court.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Esports i Joventut

Any d'execució: 2019

Col·lectiu diana: Col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de participants.
- Grau de satisfacció dels participants

Acció

4.2.8. Fomentar la inclusió social a través dels convenis d'ús d'instal·lacions esportives dels clubs de la ciutat.

Desplegament: Mixt

Pressupost assignat: Menys de 5.000 euros

Responsables: Esports i Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Any d'execució: 2021

Col·lectiu diana: Col·lectius vulnerables

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de reunions de coordinacions
- Grau de satisfacció dels agents participants

Cronograma

Finalment, es detalla la programació temporal de les accions incloses al Pla d'acció per a la inclusió durant el període de vigència del mateix (2018-2022), a partir dels diversos eixos estratègics que l'orienten:

EIX 0. Coneixement, transparència i coordinació

	2018	2019	2020	2021	2022
0.1.1	■			■	
0.1.2		■			
0.1.3	■			■	
0.2.1	■	■	■	■	■
0.2.2			■		
0.3.1		■			
0.4.1		■			
0.4.2			■		
0.5.1			■		
0.5.2			■		
0.6.1		■	■	■	■
0.6.2		■	■	■	■

EIX 1. Econòmic, laboral i formatiu

	2018	2019	2020	2021	2022
1.1.1	■				
1.1.2			■		
1.1.3			■		
1.1.4			■		
1.2.1		■			
1.2.2			■		
1.3.1		■	■		
1.3.2	■	■	■		
1.4.1	■				
1.4.2					■
1.5.1		■			
1.6.1	■	■	■	■	■
1.6.2	■	■		■	■
1.6.3	■	■	■	■	■
1.7.1	■				
1.7.2		■	■	■	■
1.7.3		■			
1.7.4	■	■			
1.7.5	■	■	■	■	■
1.7.6		■	■	■	■
1.8.1				■	
1.8.2	■	■	■	■	■
1.9.1			■		
1.9.2			■		
1.9.3			■		

EIX 2. Social i de salut

	2018	2019	2020	2021	2022
2.1.1		■			
2.1.2			■		
2.2.1		■			
2.2.2			■		
2.3.1		■			

EIX 3. Residencial

	2018	2019	2020	2021	2022
3.1.1			■		
3.1.2		■			
3.2.1			■		
3.2.2		■			
3.3.1			■		

EIX 4. Relacional i participatiu

	2018	2019	2020	2021	2022
4.1.1			■		
4.1.2		■			
4.1.3			■		
4.1.4				■	
4.2.1			■		
4.2.2		■			
4.2.3				■	
4.2.4	■	■	■	■	■
4.2.5	■	■	■	■	■
4.2.6	■	■	■	■	■
4.2.7		■			
4.2.8				■	

Desplegament, seguiment i avaluació del Pla d'acció

El Pla d'acció per a la Inclusió de Manresa defineix, mitjançant visió, missió, valors, eixos estratègics, objectius i accions, un marc d'actuació que l'Ajuntament té el compromís de desenvolupar mitjançant plans anuals que prioritzaran eixos estratègics i accions en funció de les necessitats del territori i els recursos existents.

Aquest document vol establir com es realitzarà el desplegament i el sistema de seguiment i avaluació que permetrà conèixer el grau de desenvolupament del pla i facilitarà la incorporació d'elements de millora contínua del procés.

Desplegament

Un cop elaborat i aprovat el Pla d'acció per la Inclusió social de Manresa pel Ple municipal, es garantirà un procés de desplegament constant i que tindrà com a fonaments els compromisos següents:

1. Prioritzar accions, amb l'objectiu de traslladar les directrius estratègiques del Pla a la realitat local.
2. Desenvolupar el projecte en base a la transversalitat (entre àrees municipals) i el treball en xarxa (amb els agents locals implicats en l'àmbit de la inclusió social).
3. Fomentar les relacions i el coneixement entre els diversos agents vinculats amb la inclusió social del municipi, facilitant així una forma de treballar basada en la coresponsabilitat i el treball compartit.
4. Garantir les funcions d'avaluació i seguiment durant el procés de desplegament.
5. Ordenar el treball a partir del disseny d'una estructura orgànica clara.
6. Garantir una visió global del procés de desplegament. Es tracta d'evitar el desenvolupament d'actuacions de forma aïllada, i de fer convergir el seguit d'accions que es desenvolupin en un mateix comú denominador.

Amb tot, es vetllarà per garantir un desplegament transversal i en xarxa dels diversos principis, eixos estratègics, línies estratègiques, objectius generals i específiques, i, finalment, actuacions previstes incloses al PLINS.

Estructura orgànica i funcions en el desplegament, avaluació i seguiment

L'estructura orgànica del PLINS estarà constituïda per:

- Equip tècnic d'inclusió (Oficina Tècnica del PLINS)
- Comissió Tècnica
- Comitè Impulsor
- Xarxa d'Inclusió Social

Oficina Tècnica del PLINS

S'encarrega de dur a terme operativament tot el procés d'implementació del pla d'inclusió.

Les funcions que desenvolupa son molt diverses, en la fase d'implementació:

- Actualitzar la diagnosi del municipi: factors de vulnerabilitat i recursos existents.
- Comunicar el pla.
- Dinamitzar i coordinar els espais participatius.
- Coordinar el procés d'implementació del pla i fer el seguiment de l'execució dels plans d'actuació anuals. Aquesta coordinació implica reunions amb els diferents departaments de l'ajuntament per tal d'analitzar les possibles actuacions a portar a terme o la incorporació d'elements inclusius en accions ja existents.
- Analitzar les possibles fonts de finançament a l'abast de l'ajuntament per tal de portar a terme les accions inclusives.

Comissió tècnica:

Té la funció de liderar l'elaboració i l'execució del PLINS en totes les fases, de dinamització, coordinació i promoció del treball transversal interdepartamental, seguint les línies estratègiques que acorda el Comitè Impulsor.

Membres:

- Cap de servei d'Acció i Cohesió Social
- Cap de secció de serveis socials
- Referents tècnics responsables d'actuacions contemplades al Pla.
- Tècnic del PLINS

Durant la fase de desplegament del pla, el Comitè executiu esdevé l'espai tècnic interdepartamental que garanteix un desplegament transversal eficaç i útil.

L'estructura orgànica és flexible i dinàmica i permet la participació als seus òrgans dels actors necessaris per al desenvolupament de les seves funcions. Així, a més dels membres ja citats anteriorment, poden participar en aquesta comissió els departaments municipals necessaris per a garantir el desplegament conjunt de les accions inclusives.

La Comissió tècnica, doncs, garanteix les lògiques imprescindibles de transversalitat durant el desplegament del Pla d'acció i, sobretot, esdevé un espai on definir i desenvolupar les accions d'avaluació i seguiment de les actuacions emmarcades al pla d'inclusió.

Funcions:

- Dinamitzar, coordinar i promoure el treball transversal interdepartamental.
- Crear i dinamitzar els espais participatius.
- Realitzar la proposta de prioritització anual d'eixos estratègics, d'objectius i d'accions, que haurà de ser aprovada pel Comitè Impulsor. No és objectiu d'aquest Pla –ni és assumible a curt termini– el desplegament de tots els objectius específics inclosos al Pla d'Actuació.
És per això que hi ha el compromís ferm de prioritzar actuacions atenent a les necessitats del territori, els recursos, instruments i oportunitats existents, tenint en consideració criteris com l'impacte previst o les garanties d'èxit, o que coincideixin en el temps amb d'altres accions promogudes per l'Ajuntament o d'altres agents que puguin generar sinergies i que n'augmentin els resultats positius.
- Definir quines accions cal desenvolupar de forma interna transversal, i quines són susceptibles de ser desplegades en xarxa amb els agents socials implicats, siguin aquestes de gestió interna o bé de desplegament en xarxa.
- Definir exhaustivament les accions prioritzades (objectius específics, fases, pressupost, accions de visualització, elements d'avaluació, etc.) i iniciar-ne el desplegament. La coordinació amb altres agents del territori ha de ser un principi que regeixi el PLINS i, per tant, en les accions es potenciarà la participació d'altres actors del territori en el disseny, desenvolupament i avaluació dels projectes. En tot cas, en les accions a desplegar en xarxa tots els agents implicats treballaran conjuntament en la seva definició i desenvolupament.

- Crear, si s'escau, comissions de treball sectorials, que garanteixin trobades periòdiques i que serveixin per a fer les prioritzacions, definir les accions, delegar responsabilitats, i fer-ne l'avaluació i seguiment (particular i integral) del desplegament, etc.
- Garantir el procés de seguiment permanent i l'avaluació del pla.

Funcionament:

La comissió tècnica és reunirà amb periodicitat quadrimestral.

Comitè Impulsor:

Té com funcions liderar impulsar políticament el PLINS i garantir-ne el funcionament orgànic que haurà d'executar, seguir i avaluar-lo.

Membres:

- L'Alcaldia
- Presidenta de l'Àrea de Drets i Serveis a les Persones
- Representants de partits polítics
- Cap de servei d'Acció i Cohesió Social
- Cap de secció de serveis socials
- Tècnica del PLINS

Funcions:

- Liderar i impulsar políticament l'elaboració, l'execució, el seguiment i l'avaluació del PLINS
- Definir el model de ciutat inclusiva
- Acordar la prioritziació anual de les línies estratègiques, els objectius i les accions a desenvolupar
- Promoure el treball transversal en l'organització municipal
- Impulsar el seguiment i l'avaluació de les tasques de l'Oficina tècnica d'inclusió
- Garantir l'execució del pla, el seguiment i l'avaluació
- Garantir una estratègia de comunicació del Pla
- Promoure el treball transversal en l'organització municipal

Funcionament:

El Comitè Impulsor es convocarà semestralment per tal de fer el seguiment i avaluació de les accions desenvolupades i establir la prioritització de les línies estratègiques i accions.

Xarxa d'Inclusió Social:

La participació dels actors socials presents al territori ha de estar garantida, a través de la Xarxa d'Inclusió Social, en l'estructura orgànica del PLINS encarregada de la implementació, el seguiment i l'avaluació.

La Xarxa d'Inclusió Social suposa l'expressió d'una voluntat de principis i una assumpció de coresponsabilitat social, i estableix un marc de comunicació i de traspàs d'informació amb la doble finalitat de conèixer la realitat social de la ciutat i de conèixer els recursos que els diferents agents estan oferint a la ciutadania, possibilitant-ne l'optimització, una millor coordinació i evitant duplicitats. A més, ofereix un espai de treball conjunt i suposa la possibilitat d'avaluar conjuntament l'acció municipal amb caràcter multinivell, avançant en nous models de democràcia participativa.

Membres:

Constituïda a partir de la signatura del "Compromís per a la Inclusió", la Xarxa està formada per 48 entitats i institucions del territori, reconegudes com a agents per la inclusió i cohesió social.

Funcions:

- Identificar conjuntament possibles buits de cobertura en relació a les necessitats del territori.
- Impulsar campanyes de sensibilització per fer de Manresa una ciutat més inclusiva i cohesionada.
- Enfortir i millorant el sistema d'informació i coneixement de les dinàmiques i realitats d'exclusió social a la ciutat, de l'evolució de les polítiques, i de l'accés als drets socials.
- Treballar en xarxa: coordinar les accions dels diferents agents presents en el territori i garantir la més àmplia participació i diàleg social tant en el procés de concertació que es donarà en el marc del Pla com en la seva execució, implementació, seguiment i avaluació.
- Sensibilitzar respecte el fenomen de l'exclusió social i desenvolupar polítiques innovadores per a la inclusió.

- Visualitzar, sensibilitzar i difondre les causes i conseqüències de l'exclusió social, així com fomentar i promocionar les pràctiques i polítiques innovadores en matèria d'inclusió social.
- Desplegar el Compromís per la Inclusió Social com a document d'adhesió a la Xarxa d'Inclusió Social.
- Realitzar el seguiment del Pla d'Inclusió Social i Cohesió Social de Manresa.

La Xarxa permetrà d'analitzar noves problemàtiques i possibles accions a prioritzar, tenint en compte la diagnosi del territori i els recursos existents. Aquest espai permetrà la participació d'aquestes entitats en el disseny de les accions i seran l'espai de treball inicial per a les accions a desplegar en xarxa. La Xarxa es trobarà, com a mínim, dos cops l'any en forma d'Assemblea General i podrà decidir els grups de treball que s'hauran de crear per treballar projectes concrets.

L'Oficina tècnica d'inclusió sempre prioritzarà la utilització d'aquesta Xarxa i tan sols es crearan nous espais participatius quan cap dels existents puguin donar resposta a les seves necessitats. Aquests nous espais de participació es crearan amb objectius concrets i amb la durada necessària per acomplir amb les seves finalitats.

Seguiment i avaluació

El **seguiment** de l'execució del Pla no és un fi en si mateix, sinó un instrument que compromet l'Ajuntament de Manresa a prendre decisions que millorin el desplegament de les accions i del pla mateix. El procés de seguiment, per tant, es constitueix com una fase integrada en l'etapa d'implementació del PLINS, i ha de permetre conèixer sistemàticament l'efectivitat i l'eficiència de les accions desenvolupades d'acord amb les finalitats, els objectius i els recursos definits per a cadascuna de les accions, com també conèixer els avenços que en matèria d'inclusió social fa el municipi.

El seguiment que es farà de les diferents accions, liderat per l'Oficina tècnica d'inclusió, pot resultar de gran utilitat a l'hora de l'avaluació. Per això, es documentarà de forma sistemàtica els problemes que sorgeixin, els aspectes a millorar o, fins i tot, com està funcionant i quins resultats està donant una determinada acció. I, alhora, serà important diferenciar sobre quines dimensions de les accions es voldrà fer el seguiment del Pla, a més de conèixer i mesurar els resultats immediats de les accions i els impactes que, en termes d'inclusió, generen aquestes intervencions a mig i llarg termini.

Amb aquest model de fitxa de seguiment següent –aplicada a cada acció– es garantirà que el seguiment es durà a terme sistemàticament i correcta:

Taula X.X	
Fitxa de seguiment de l'acció	
Descripció i codi de l'acció	Ex. Eix 1. Objectiu 1.1. Acció 1.1.1
Definició	Acabar de matisar i adaptar la definició de l'acció exposada al Pla d'acció del PLINS.
Data d'inici	Previsió del temps en què es farà el desplegament i períodes, si s'escau, que es preveuen.
Data prevista final de l'acció	
Persones destinatàries	Públic objectiu de l'acció.
Responsables de la implantació	Agents implicats i/o àrea responsable.
Accions de difusió	
Accions d'avaluació i seguiment	
Cost	
Abast	Impacte previst del desplegament de l'actuació.
Resultats	Valoració final de resultats.
Aspectes a destacar	
Suggeriments de millora	

Avaluació

Introducció

L'**avaluació** de les actuacions del Pla té com a objectiu valorar si les accions dissenyades i executades són adequades i ofereixen els resultats previstos d'acord amb els indicadors d'avaluació que detalla cadascuna de les actuacions del Pla contingudes en el present document. En conseqüència, des d'aquesta perspectiva, aquest esdevé sens dubte un instrument que permetrà l'anàlisi, el seguiment i la millora del Pla i, per tant, facilitarà la informació per saber la manera com s'està executant la política d'inclusió al municipi.

En aquest sentit, existeix el compromís d'encetar un procés que permetrà definir un model d'avaluació a partir de participació del conjunt dels agents implicats. Així mateix, cadascuna de les accions que s'implementarà tindrà la seva avaluació específica a través dels indicadors de referència i més enllà de l'informe previst que es realitzarà anualment.

En l'avaluació del Pla, l'Ajuntament de Manresa pren en consideració els següents elements clau de l'avaluació de polítiques públiques i els assumeix com a principis orientadors:

1. Tenir clars els motius pels quals s'avaluarà.

Es parteix del principi que el primer pas per a una avaluació útil ha de passar per tenir clars els motius pels quals s'avalua. És en aquest sentit que cal tenir clar per què ens facilitarà la tasca avaluadora.

2. Definir objectius clars del que serà avaluable.

Existeix el compromís que cal definir objectius realistes i adaptats a la realitat. És en aquest sentit que una definició clara dels objectius haurà de facilitar la tasca avaluadora d'aquest Pla.

3. Comptar amb una informació actualitzada per avaluar.

Es garantirà que la informació que es generi –informació quantitativa (dades d'informació) i qualitativa (de valoracions i opinions)– esdevingui imprescindible per poder avaluar amb criteris d'eficiència.

4. Comptar amb els procediments i els recursos necessaris per avaluar.

Es parteix de la premissa que el cost de l'avaluació no superarà en cap cas el cost del projecte avaluat i, en aquest sentit, existirà un criteri estàndard que calculà el cost per a l'avaluació al voltant del 10% (temps i diners) dels recursos destinats al projecte.

En relació als procediments, i amb la voluntat de l'Ajuntament que aquests processos no siguin inassolibles tècnicament, es garantirà eines d'avaluació interna i externa, a partir del sentit comú i la creativitat.

L'avaluació del Pla d'acció del PLINS permetrà, doncs, retre comptes del que es fa, per tal de poder prendre decisions de reorientació de les pràctiques, prioritats i impactes, i justificar la feina feta i els seus rendiments, i és per això que s'assumeix el compromís d'aprendre i poder millorar les noves formes i estratègies de treball, reconduint-les i perfeccionant-les de manera periòdica.

Les qüestions clau que es tindran en compte a l'hora d'avaluar seran les següents: **a)** les **accions** que s'han executat són adequades per assolir els objectius marcats o els resultats esperats?; **b)** són suficients els **recursos** que s'havien previst per a la posada en marxa de les accions?; **c)** justifiquen la inversió realitzada els **resultats** obtinguts fins al moment de l'avaluació?

Taula X.X. Aspectes a avaluar

Fitxa d'avaluació de l'acció

Descripció i codi de l'acció

Ex. Eix 1. Objectiu 1.1. Acció 1.1.1

Planificació de l'acció

L'acció executada és adequada per assolir els objectius marcats o els resultats esperats?

L'acció és aplicable a la realitat de la institució?

Els objectius o els resultats esperats proposats són els adequats?

Les accions previstes són coherents amb els mitjans i els objectius marcats?

Gestió de l'acció

Els recursos que s'havien previst per a l'execució de l'acció són suficients?

S'ha fet l'acció segons el calendari previst?

L'assignació de recursos ha estat l'adient?

Els mètodes utilitzats han estat correctes?

Resultats de l'acció

Els resultats obtinguts fins al moment justifiquen la inversió realitzada?

S'han assolit els objectius i els resultats previstos?

Les persones que han participat en les accions estan satisfetes?

Les persones destinatàries de les accions estan satisfetes?

En aquest sentit, per tal de treballar l'avaluació, la Comissió tècnica, coordinada per la persona referent de l'Oficina Tècnica del PLINS, disposarà de la taula anterior com fitxa de treball que recollirà els aspectes a avaluar i que permetrà de sistematitzar-ne periòdicament cadascuna de les actuacions vinculades a objectius específics i eixos estratègics concrets definits pel Pla.

Finalment, amb caràcter anual, es redactarà un informe basat en els resultats de les tasques de seguiment i avaluació desenvolupades, i reflectides en aquest document, el qual recollirà el resum de les actuacions realitzades, el calendari d'execució, el pressupost, l'avaluació i les accions futures, i serà tramès i presentat a l'equip de govern.